

A. Schiffrer:

Kam bo šel . . . ?

AM bo šel Johnny v šolo, in kam Mary? Sedaj med počitnicami je čas, da se odloči to važno vprašanje.

Po besedah poglavarja katoliške Cerkve papeža Pija XI. je za otroke katoliških staršev samo ena šola, namreč — katoliška. Po njegovih besedah ni šola nič drugega kot nadaljevanje in izpopolnitev vzgoje, ki se je začela doma ob materinih kolenih. Vera mora biti podlaga vzgoje pod domačo streho; ravno ista vera mora biti podlaga poduka v šoli. Le taka šola se sme smatrati za namestnico katoliških staršev.

“Glejte, da ne zanemarjate katerega izmed teh malih, kajti njihovi angelji v nebesih vedno gledajo obraz mojega Očeta.” Po besedah istega Kristusa je postalo dete potom sv. krsta otrok božji in dedič nebeškega kraljestva. Le oni, ki se zaveda vrednosti otroške duše, le oni je sposoben prevzeti mesto matere pri vzgoji otrok. Kdor ne vidi pri otroku drugega kot eno nemirno glavo več, ki se bo treba ž njo ubijati leto in dan, ne bo nikdar imel dobrega upliva na otroka. Mati, ki tako malo ceni svoje dete, da ga pošlje v šolo, kjer sta vera in morala otrokova izpostavljena nevarnosti, bo odgovarjala preje ali sleje sama sebi in svojemu Bogu za svojo nebržnost.

Cerkev govori v imenu Sina božjega in njena beseda je tako razločna, da jo lahko vsakdo razume. “Le tam kjer krajevne razmere ne dopuščajo, je dovoljeno pošiljati otroke v javne šole.” Zakaj? Cerkev odgovarja sama: “Zato, da starši ne pridejo v nasprotstvo z državnimi zakoni.”

Kaj ima Cerkev proti ljudski šoli? Cerkev odgovarja na to vprašanje: Pomanjkljiva je, ker ne vzgaja celega človeka, ki obstoja iz duše in telesa. Razum brez volje in milosti božje, ki razsvetljuje razum in daje moč volji, je brez pomena. Vsestransko znanje brez samovlade misli, brez samovlade volje in človeških dejanj, je dostikrat človeku v večjo škodo kot korist.

Ni samo Cerkev, ki se ne strinja s pomankljivo izobrazbo. Malone vsi misleci in voditelji šol obsojajo sistem naših ljudskih šol. Dr. Luther Keigel, ravnatelj na Yale univerzi je spregovoril zadnji teden sledenče besede v svojem govoru na Virginia univerzi: “Zanikanje vere po naših šolah mora prinesiti polom ameriškemu življenju. — S tem da so vrgli vero iz šol so

odprli vrata na široko brezboštvo in brezverstvo. — Pod svobodo verskega prepričanja danes razumemo ne spoštovanje do vsakega verskega prepričanja ampak prostost in dovoljenje umalovaževati in razdirati verski čut in versko prepričanje.” Še dosti bolj jasno je spregovoril pred letom dni Dr. Geo Counts, profesor in eden najboljših zagovornikov javne šole: “Namen javne šole je uvesti nov vpogled v življenje, vpeljati novo vero in nova naziranja.” Do danes mu še nihče ni oporekal.

Ustava Zedinjenih držav dovoljuje vsakomur prostost veroizpovedanja, prostost misli in prostost govora. Njene šole so proste in ravno tako poduk vsakomur. Seveda, kdor obiskuje državne šole, se mora podvreči vsem uredbam šole. Da se ne krši verska svoboda, se ime Boga ne sme izgovarjati v razredih in ravno tako se ne sme sklicevati na verske nauke ene ali druge veroizpovedi. Kakor hitro izpustiš Boga in vero iz pouka, nimaš nobene podstave, na katero naj bi se zidala morala. Kaj je dobro zavisi popolnoma od naziranja učitelja, in ravno tako kaj je slabo. Ker je zagotovljena svoboda misli in ravno tako izraz misli potom besede, lahko izrablja učitelj in ravno tako šolske oblasti šolo v svoje namene. Medtem ko svoboda veroizpovedanja izključuje vero iz razreda, ravno ista svoboda ne izključuje iz šol protiverstva in ravno tako ne svobode govora, ki bi ne omajeval verskega čuta v mladini. Če je učitelj svobodomislec, ali pa mož radikalnih nazorov, mu je dano na prosto omalovaževati ali pa celo zasmehovati versko prepričanje svojih učencev, tolmačiti vsakovrstne pojave kot se mu ravno poljubi in ravno tako tolmačiti zgodovinske dogodke po svoje. Učitelj je neomejeni gospodar v šoli dokler se strinja z nazori gospodujoče stranke, katere namen je vpeljati v tej deželi svoje lastno naziranje, svojo lastno vero, svojo lastno moralo in takega ustvarjenega boga, ki bo odgovarjal v vseh ozirih željam stranke, ki je danes na krmilu v Ameriki.

Verski voditelji vseh veroizpovedanj so zapazili to pomanjkanje izobrazbe pri ameriških šolah. Niso samo katoličani ki vzdržujejo svoje lastne šole. Nobena sekta se pa ne da primerjati s katoliškim šolstvom. Veliko je bilo breme za prvotne katoliške naseljence, ki so si trgali od svojih ust, da dajo svojim otrokom tako izobrazbo kot jim je narekovala njihova vest. Danes

stoji katoliška šola na takem mestu, da se da v vsakem oziru primerjati z najboljšim šolskim sistemom na svetu. Kot povedo statistike je zadnje leto obiskovalo katoliške šole okoli 2,300.000 otrok in stroški za izšolanje te mladine znašajo letno nad sto milijonov dolarjev. Poleg tega podpirajo katoličani tudi ljudske šole potom plačevanja davkov. Stroški so ogromni, toda kadar gre za otrokov častni in večni blagor ni pravemu katoličanu nobena cena prevelika.

Po stavbah sicer prekašajo javne šole vse druge ker imajo države v ta namen neizčrpljiva sredstva na razpolago; učiteljske moči po katoliških šolah pa daleč presegajo vse druge učne zavode. Ta učiteljska moč je katoliška sestra. Zaradi tega so znane katoliške šole večinoma le pod imenom "The Sisters' School" — "Sesterska šola".

Katoliška sestra je tista moč, ki daje življenje katoliškemu šolstvu. Njeno življenje je posvečeno le

enemu namenu: Bogu v čast in bližnjemu v korist zaradi Boga. Učenje mladine je njen poklic. Ona ne uči za plačo, pač pa zaradi tega, ker smatra to delo za svojo življensko dolžnost. Svet nima zanjo nobene vabljalivosti, pač pa polno dolžnosti. V njenih očeh je otrok dedič nebeškega kraljestva. Najsi otrok še tako slaboten, še tako reven — bele ali temne polti — ona ga mora smatrati za otroka božjega in člana telesa, kateremu glava je Kristus. Ona ve, da je odgovorna Bogu in staršem za telesni in duševni blagor otroka, ki je bil izročen v njeno varstvo.

Le kjer vladajo take razmere med učiteljem in učencem, kjer spoštujeta oba eden drugega zaradi vrednosti ki jo uživata v očeh božjih,—kjer beseda mika in vzgled za seboj potegne, le tam moremo pričakovati, da bo šola v resnici blagodejna za otroka. Sesterska šola je edini učni zavod, ki lahko trdi, da nadomestuje katoliške starše.

Ločan:

Jeanne d'Arc

NE 21. junija je preteklo pet sto let, odkar je končala na grmadi svoje mlado in burno življenje Devica orleanska. Drugačnja je bila, kakor so po navadi ženske. Prerokovala je, in njene prerokbe so se izpolnile. Zapovedovala je stari izkušenim vojakom in jih vodila od zmage do zmage, dasiravno se ni posluževala znanstva vojskovanja. Nikdar ni videla nobene šole od znotraj, in vendar je spravljalala s svojimi odgovori v zadrego učene može. Bila je tako različna od drugih ljudi, da so se je bali v svoji sredi. Sežgali so jo končno na grmadi in njen pepel vrgli v reko Seinne, zato da bi francoska zemlja ne bila okužena, če bi njeno telo počivalo v njej. Danes jo proslavlja francoska dežela za svojo največjo in najslavnejšo hčer, in njena slika krasi oltarje po vsem katoliškem svetu.

V mali, zakotni vasi Domremy, v državi Lorraine na Francoskem, je bila rojena l. 1412 Jeanne. Očetu je bilo ime Jacques. Ker se je priženil v Domremy iz hribovske vasice Arc, so imenovali družino d'Arc. Poslovenjeno bi se glasilo Jakob iz Ark. — Ivanka ali Johanca, kakor bi imenovali dekletke, če bi bila rojena na slovenskih tleh, ni hodila nikdar v šolo. Zнала ni ne pisati, ne brati. Celo njeno znanje je obstojalo iz verskih resnic, ki se jih je naučila v farni cerkvi v Domremy. Bila je zdrava, močne postave, in lepa na pogled. Nič se ni ločila v nobenem oziru od drugih otrok, ki so zrastle na paši med ovcami. Bila je preprosta, pobožna in skromna pastarica iz Lotaringije.

Težki so bili oni dnevi za Francijo. Dva kralja sta si lastila francosko zemljo. Po vseh pravicah

bi imel sedeti na prestolu slabotni Karol VII. Po starodavni šegi bi imel iti v mesto Rheims in biti tam kronan za kralja. Za isto krono se je potegoval mladi princ Henry, sin angleškega kralja Henry-ja VI. Burgundski vojvoda mu je stal na strani, ravno tako velik del plemstva in višje duhovščine. Zakon je bil nepoznan vojaščini. Enkrat je udarila v pokrajino ena armada, drugič druga. Kar se je dalo odnesti so vojaki vzeli seboj; drugo so uničili. Nihče si ni bil svest življenja.

Ko je mlada Ivana pasla očetove ovce po travnikih izven vasi, se ji je zdelo, da čuje med zvonjenjem, ki se je oglašalo iz farne cerkve, neke tajinstvene glasove. Bilo ji je takrat 16 let. Vedno bolj različni so postajali ti glasovi, dokler ni začula glas, ki je bil tako razločen, da je razumela natančno besede: "Jeanne, bodi pridna in modra, in hodi v cerkev!" — Šla je do vaškega župnika in mu povedala. Gospod si je mislil, da ženskam večkrat tako pride, jo odslovil z nasmehom in ji rekel, da ji ne bo nič škodovalo, če posluša še nadalje. Par dni pozneje je videla prikazen. Stal je pred njo bliščeč vojak s perutnicami. Ravnotako je izgledal kot sv. Michael, naslikan na oknu farne cerkve. "Jean," — ji je govorila prikazen — "ti boš vrnila francoskemu kralju njegovo kraljestvo." Podučil jo je, kake korake mora nastopiti in kako se obnašati, da bo izvršila to naročilo. Rekel ji je, naj gre k načelniku posadke v Vancouleurs; tam bo dobila vso potrebno pomoč. Priporočil ji je tudi, naj se zateka v vseh svojih težkočah pod varstvo sv. Margarete in sv. Katarine. Tri leta so trajale te prikazni, predno je dekletke napravila sklep, da bo šla in rešila kralja. Oče

je kimal z glavo in končno šel do župnika, naj pride in izžene iz njegove hčere duhobnega duha. Ko je načelnik iz Vancouleurs slišal o njenih prikaznih, se je zarežal na glas in svetoval, naj ji s palico in klofutami izženejo muhe iz glave. Ivanka se ni dala pregovoriti. Njena vera je bila tako močna, da je premikala gore in končno tudi omečila sree načelniku Baudicourt. Dal ji je vojaško spremstvo. Prebivalci mesta Vancouleurs so ji kupili konja in mladeniško obleko. Načelnik ji je pripasal svojo sabljo in jo poslal na pot v mesto Chinan, kjer je začasno prebival brezskrbni kraljevič.

Kraljevič je čul o deklici in njenih prikaznih. Dvor je bil vsakovrstnega mnenja; eni so brili šale, drugi so vzeli stvar za resno. Vseeno se je Karol IV. odločil, da jo vsprejme. Hotel jo je poprej preizkusiti z zvijačo. Preoblekel se je v navadnega dvorjana in se pomešal med dvorjane. “Če je poslana od Boga, me bo spoznala,” je rekel kraljevič in pričakoval njenega prihoda. Nemalo so se vsi začudili, ko je vstopila devica, oblečena v moško obleko, in namerila svoje korake naravnost proti kralju. Pokleknila je predenj in ga pozdravila: “Dobri princ, Bog ti daj novo življenje!”

“Ampak, kralj je tam gori,” ji je odgovoril Karol.

“Pri živem Bogu,” — je odgovorila Jeanne — “ti si kralj in nihče drugi.”

Kraljeviču to še ni bilo dovolj, dasiravno se je čudil temu dogodljaju. Poslal je deklo v mesto Poitiers, da jo tam poizkusijo učeni duhovniki na univerzi. Dekle je odgovarjala na vsako vprašanje tako točno in jedrnato, da so se ji vsi čudili. Eden izmed profesorjev jo vpraša: “Kakšno znamenje boš dala da boš v resnici zmagala?” “Pri živem Bogu,” je odgovorila devica; “nisem bila poslana v Poitiers, da bi dajala znamenja; pošljite me v Orleans z malo posadko vojakov. Mesto je oblegano in jaz ga bom rešila. To bo moje znamenje.”

Dali so ji oklep, prapor, vojaško spremstvo in jo postavili na čelo oddelku armade. Kot jim je naročila so našli v nekem grobu pri altarcu sv. Katarine star zarjavel meč; tega je opasala. Na banderu je bila slika Kristusa z dvema angeljema na eni strani, na drugi strani pa lilije, grb francoske države. V boj je jezdila brez čelade. Bujni lasje so ji plavali v vetru kadar je jezdila. Bila je bolj podobna nadzemski prikazni kot vojščaku.

Prva njena zapoved vojaštvu se je glasila, da morajo vse karte in vse praznoverstvo in zločinstvo spraviti iz taborišča. K vsakemu oddelku je pridala po enega duhovnika, ki je skrbel za duševni blagor vojaštva. Cerkev in spovednice so bile napolnjene z vojaki kjerkoli je hodila njena armada. Vojaki so jo spoštovali, se je bali in ji sledili brezpo-

gojno. Nobene kletvine in nobenega bogoskrunstva ni bilo nikdar slišati iz njenih oddelkov.

Prva njena pot je bila naravnost v Orleans. Tam so oblegali Angleži Dunois-a, vojvodo orleanskega. Posadki je pošel živež in bati se je bilo, da se poda brezpogojno vsak čas. V skrajni sili je prišla Jeanne s svojo armado in založila posadko z živežem. Nato se je zapletla v boj z angleško armado. Ko je spala v šotoru, je naenkrat sredi noči skočila po koncu in zahtevala vojni oklep in orožje. “Francoska kri teče. Zakaj me niste poklicali poprej?” je karala svojo stražo, ki je zatrjevala, da sploh ni bilo nobenega naznanila o boju. Ko je prihitela k mestnemu zidovju, je bila vojna v polnem teku. Vrgla se je v bojni metež kot ranjena zver. Francoska armada se je ojunačila in sledila njenemu vzgledu. Zadeta od puščice je padla na bojnem polju. Peljali so jo iz meteža in ji obvezali rano. Drugi dan je bila zopet na čelu svojega oddelka: Kjer je vihrala njena zastava, tam je bil boj najhujši, puščice in bojna kopja najbolj gosta. V teku osmih dni so bili Angleži prisiljeni umakniti se. Mesto je bilo rešeno.

Kraljevi namestnik Bedford je pisal ob tem času domov na Angleško, da je njegovih porazov kriva vera Francozov in ob enem bojazen pred neko deklico, ki jo imenujejo Devica, ki je pa v resnici le služabnik samega Satana. Po njegovih trditvah povzročuje njena čarovnija, da izginjajo njegovi vojaki nihče ne ve kam, da njegova armada izgublja pogum, med tem ko pogum sovražnika dnevno raste.

Kralj se je med tem obotavljal in iskal zabave doma. Šele na zagotovilo in svarilo Device, ki mu je klicala: “Samo eno leto bom na razpolago; porabi priliko dokler je še čas!” — se je dal pregovoriti, da se je podal h kronanju v Rheims. Po končanih obredih v katedrali Notre Dame se je plemstvo trlo okolo kralja in ga pozdravljalo. Vojaštvo in preprosto ljudstvo je obkročilo Ivano, poljubljalo njeno zastavo in se spoštljivo dotikalo njene obleke. Končno je pokleknila pred kralja Karola. “Dobri kralj!” je rekla, “zgodila se je božja volja. On mi je zapovedal voditi tebe v Rheims, da sprejmeš krono. Glej, kralj si, in Francija se ti bo klanjala.” Ko je pa prosila s solzami v očeh, naj jo pustijo, da se vrne domov, je kralj odrekel njeno prošnjo.

Dasiravno je vedela, da je bila njena naloga končana, se je vseeno klanjala volji svojega kralja. Ni pa šla v boj od tedaj naprej z isto vnemo. Ko je branila neko kmečko deklico pred pijano soldatesko se je ji v boju zlomil meč, katerega je smatrala kot dar od svete Katarine. Pri napadu ob pariških vratih je bila ranjena in njen oddelek poražen. Videla je, da se bliža konec. Šla je v cerkev St. Denis in položila svoj oklep in orožje na grob svetnika, ki je pokopan v katedrali. Kralj in poveljniki so jo pregovorili, da se je vrnila k bojni četi. Par tednov

pozneje je napadala mesto Compeigne. Njeni vojniki so jo zapustili sredi meteža. Padla je v sovražnikove roke.

Veliko veselje je zavladalo v vrstah angleške armade in ravno tako velika žalost med preprostim francoskim ljudstvom. Po celi deželi so se prirejale procesije in javne molitve za Devico. Britko so se pritoževali nad plemstvom in vojaštvom, ki jo je izdalo. Dvor kralja Karola je pozabil nanjo. Niti toliko se ni zmenil, da bi jo rešil z odkupnino. Premagovalci so jo ponujali eden drugemu dokler ni prišla končno v roke Inkvizicije v Parizu.

Inkvizicija je poskusila vse, da zagreni življenje Devici. Vojaki so jo zaničevali in obdelovali s pestmi in besedami. V ječi v Beaurevoir, kjer je imela malo več prostosti, se je vrgla iz najvišjega stolpa; nič se ji ni zgodilo. Od tega časa naprej so jo stražili bolj skrbno. Končno so jo zaprli v železno kletko in jo vklenili v verige. Ubita na duhu in telesu je bila postavljena pred sodišče Inkvizicije. Zapuščena od celega sveta, mučena od svojih sovražnikov, je enkrat pripoznavala obtožbe proti sami sebi, drugič se pa branila, tako da se je vsakdo čudil. Sodišče jo je končno obsodilo na smrt na grmadi, "ker je govorila neresnico, ker je nosila moško obleko, ker je preklinjala Boga in njegove svetnike, ker je varala, ker je krivo pričala, ker se je pečala s čarodjstvom" in še stotine drugih brezpomembnih obdolžitvev proti Bogu in sveti Cerkvi. Sodniki so bili po večini duhovniki, sinovi francoskega naroda.

Dne 21. maja 1431 je bila postavljena na kol in okoli kola naloženo na kupec dračje in les na pokopališču za cerkvijo St. Quen v mestu Ruen. Tja so

pripeljali na vozu Devico, oblečeno v belo oblačilo. Obsodba se je vršila pod vodstvom angleškega poveljnika Lord Warwick-a. Ko je stopila na žrtvenik je prosila edino za križ. Eden izmed Angležev je napravil križ iz dveh vejic dračja in ga ji položil v roke. Ko je ogenj že oblizoval njene ude, je stekel v bližnjo cerkev Isambert, eden izmed navzočih menihov, in prinesel križ, ki so ga rabili pri procesijah. Oči je uprla na križ in zaklicala tako na glas, da je vsakdo čul: "Glasovi, katere sem čula, so bili od Boga. Ti me niso varali!" Njene zadnje besede so bile: "Jezus, Jezus," in njeno mrtvo truplo se je zrušilo na grmado.

Da bi francoska zemlja ne bila oskrunjena, če bi pepel čarovnice počival v njej, so vrgli vse kar je ostalo od ognja v reko Seine. Tako je končala v svojem 19. letu, ne le največja Francozinja, temveč tudi najbolj slavna ženska, kar ji pozna zgodovina.

Isti preprosti francoski narod, ki jo je spoštoval v življenju, se jokal ob njenih mukah in njeni smrti, ni nikdar izgubil svojega spoštovanja do Device orleanske. Isti narod ni miroval toliko časa, dokler se ni izbrisal madež raz njenega imena in dokler je ni Cerkev proglasila za svetnico.

Cela Francoska je bila na nogah to pomlad. Po celi Franciji so peli zvonovi dne 21. maja v čast blažene Jeanne d'Arc. Isti dan se je pomikala velikanska procesija po mestu Rouen k reki Seine. Tam je kardinal, ki ga je poslala v ta namen angleška vlada, vrgel venec cvetlic v reko Seine v zadoščenje za krivice, katere je povzročila angleška vlada Devici orleanški pred 500 leti.

Ženski svet

PRVA ŽENSKA KOT OKRAJNI SODNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH OB DELO. — Pet okrajnih sodnikov Prizivnega sodišča v New Yorku je preiskovalo poslovanje Mrs. Jean Horstense Norman Norris in našlo, da so bile sledeče obtožbe proti njej resnične: — Zloraba urada. Zlorabljala je svojo moč v politične namene. Kazni je nalagala ženskam, ki so prišle pred njeno sodnijo, brez preiskave in brez zagovora. Po zadržilu preiskovalnih sodnikov ni nikdar nobeden moški sodnik tako kruto in samooblastno postopal z ženskimi zločinci kot ravno Mrs. Norris. — Ponarejala in popravljala je po svoje sodnijske dokumente.

Še več manjših obtožb je bilo proti sodnici, ki jih pa ni vredno vpoštevati. Dovolj sta bili za sodnike prvi dve obtožbi.

Mrs. Norris pa se je pritoževala, da se je z njo postopalo po krivici in kruto. Sodniki trdijo, da ne; časopisje ravno tako, da ne; enako tisti, ki so bili prišli pod

njeno oblast. Vsi so tistega mnenja, da je Mrs. Norris zlorabljala svojo oblast.

Mrs. Norris je talentirana ženska. L. 1909 je napravila juridične izpite v New Yorku. Deset let pozneje je postala sodnik. Njen termin je pretekel l. 1930. Župan Walker jo je zopet postavil na staro mesto.

V Ameriki je na stotine žensk, ki vzemajo odgovorna mesta v državnih službah. Gotovo je, da morajo biti sposobne, drugače bi ne bile postavljene. Odkar je ženska dobila enake pravice, se zahtevajo od nje tudi enake dolžnosti. To nam kaže jasno slučaj prvega ženskega sodnika v New Yorku.

ŽENA UMRLEGA PREDSEDNIKA WILSONA OBISKALA POLJSKO. — Vdova pokojnega predsednika Woodrow Wilson-a je odkrila spomenik svojega pokojnega moža dne 4. julija t. l. v mestu Poznanjsko na Poljskem. Poljaki se spominjajo s hvaležnostjo pokojnega predsednika, ker se je potegnil za poljsko ne-

odvisnost pri mirovni konferenci v Versailles l. 1918. Predsednik poljske republike Mosčicki je povabil Mrs. Wilson, da se udeleži slovesnosti. Ljudstvo po celi deželi je burno pozdravljalo vdovo Wilsona, kjerkoli je nastopila. Spremljali so jo na potu Mr. in Mrs. Bernard Baruch in Mrs. Moeling, nečakinja predsednika Wilsona, in njen mož.

ALI NAJ SE NARODNOST ŽENSKE ŠTEJE PO NARODNOSTI SOPROGA? — Na konferenci v Genevi so nastopile dne 2. julija t. l. tudi ženske vseh narodnosti, ki ali zahtevajo ali pa pripoznavajo enakopravnost z moškim. Vseh skupaj je 16 delegatkinj; med temi šest ameriških državljanek pod vodstvom Miss Madeline Z. Doty in Miss Doris Stevens iz New Yorka.

Ko se je urejalo mednarodno pravo, so delegatke kratkomalo označili narodnost ženske po narodnosti njenega moža. Vsi protesti ženskih društev, ki so zahtevala

(Dalje na strani 168)

Glavna predsednica:

Cenjene sosesre:

Zadnja številka Zarje je zopet vsebovala veliko zanimivih dopisov. Najbolj sem vesela tistih, v katerih se zatrjuje, da pridne članice ne bodo rok križem držale ko bo kampanja končana, ampak bodo agitirale še naprej. "That's the spirit," bi rekel Amerikaneec.

Nežika iz zlate Kalifornije pravi, da bo še vedno agitirala, pa čeprav jih po nosu dobi. Ta je pa korajžna! . . . Lepo piše o agitaciji tudi Mrs. Velikanje iz Clevelanda ter Mrs. Kavčič iz Eveletha. Jako se mi dopade vest iz West Parka, kjer so začele s podukom slovenščine pri svojih mladih članicah. Ta ideja je res posnemanja vredna in iz srca želim, da bi se še kje drugje vpejljali podobni tečajji, posebno tam kjer ni slovenske šole. Hvala sestri Albinu Novak, ki je v tem oziru navdušila omenjeno podružnico.

Dalje čitam o lepi proslavi Materinskega dneva pri št. 25. Zopet nekaj novega in primernega za omenjeni dan. Drugo leto bo, upam, sleherna podružnica imela predstavo ali kaj sličnega v proslavo tega dne. — Zanimivo je poročilo o slavnosti razvitja zastave pod št. 25. Ta podružnica je danes največja pri Zvezi. Brez vsake velike reklame so vsak mesec rapidno napredovale in danes stojijo na višku vseh podružnic kar se števila članstva tiče. Vsa čast agilnemu odboru, ki tako uspešno vodi podružnico; čast pa tudi zavednim članicam, katerih pride na vsako sejo po 200, kakor mi poroča predsednica. V imenu gl. odbora podružnici iskreno častitam na napredku kakor tudi k nabavi nove zasta-

ve. Naj jim veljajo besede njihove vrle predsednice: "Bog daj, da bi nas nova zastava nikdar ne privedla v razdor, ampak nas vodila edino le k slogi in napredku."

Vidim, da so se tudi iz Maple Hights začele oglašati. Pravijo, da jih mora biti 50. Seveda bi bilo to jako lepo. Pa če bi vsaj svojo podružnično številko odrešile, da bi jih imele 42, bo to že precej dobro za enkrat.

Št. 43 se je tudi postavila. Ponosno povedo, da jih je 56. Tam okoli res ni veliko Slovenk, vendar ne verjamem, da so že vse obrale. Toraj le še kar naprej, dekleta!

Mrs. Pierce od št. 27 se čudi, odkod naenkrat toliko zanimanja za seje. Udeležba na sejah je največji dokaz, da je podružnica zavedna in kot taka bo tudi v vseh ozirih napredovala. Čim bolj zanimive bodo seje, večja bo udeležba; to velja za vse podružnice.

Sedaj pa še nekaj od nove podružnice št. 47. — Ta podružnica se je ustanovila z 48 članicami, kar jim pa ni bilo zadosti. Takoj so šle agitirat in koncem meseca junija je podružnica štelala 104 članice-ustanoviteljice. Skoro bi človek ne mogel verjeti. Podružnica je bila 17. junija ustanovljena in v trinajstih dneh je narastla na 104. Nič več ne verjamem, da je številka 13 nesrečna. — Ta podružnica ima toraj prednost biti največja ob ustanovitvi, in to ne samo pri naši organizaciji, ampak se mi zdi, da tudi pri nobeni drugi bratski organizaciji se še ni ustanovilo društvo, ki bi imelo kar sto začetnikov. Rekord ima toraj naša Zvezica, zakar gre hvala omenjeni

podružnici ter vsem njenim agilnim članicam, predvsem Mrs. Heleni Tomažič in Mrs. Antoniji Dolinar.

O pregledu kampanje vam bo sestra tajnica natančno poročala; jaz rečem le toliko, da je kampanja nekaj izvanrednega, nekaj kar je v čast in ponos celokupnemu članstvu. Vzrok za ta fenomenalni napredek bomo našle v dejstvu, da slovensko ženstvo v Ameriki bolj in bolj uvideva potrebo lastne organizacije, kar je hvalevreden pojav. V imenu celokupnega gl. odbora Zveze se iskreno zahvalim vsem agitatoricam, ki so pripomogle, da se je število našega članstva dvignilo čez 4000. Počivati pa tudi zanaprej ne smemo, temveč moramo gledati, da to število ne bo šlo nazaj, ampak vedno le naraščalo. Tudi moramo na kak način skupaj spraviti še tri podružnice, da jih bo 50. Sama sem v tem oziru obiskala 200 milj oddaljeno naselbino v Willard, Wis. ter upam, da bo tam v kratkem ena številka. Ostali dve mogoče dobimo v Minnesoti ali pa v Ohio. **To leto jih mora biti 50 na vsak način.**

Dolžna sem zahvalo moji koleginci sestri Josephini Erjavec za častitke. Dala mi je precej nezasluzene pohvale, kar znači njeno nesebično naravo. Nekateri ljudje človeku ne privoščijo niti zasluzenega priznanja, kaj še le nezasluzenega. Iskrena hvala toraj Mrs. Erjavec za iskrene besede!

Sedaj naj odgovorim še moji prijateljici v St. Louis, Mo., ki me vprašuje, zakaj nisem pri opisu mojega 25letnega bivanja v Ameriki omenila, kako smo si dolg čas preganjale ko smo čakale na

parnik v Havre . . . Zarja je majhna; zato nerada pišem dolge litanije, ampak omenim samo jedro. Od več strani pa sem prejela poročila, da za 25 let bi pa že lahko malo več napisala. Tudi sestra urednica je mnenja, da prekratko pišem. No, danes boste imele menda dovolj.

Mrs. Spek v St. Louisu je, kakor sem že enkrat omenila, z menoj vred potovala v Ameriko. Odkar sva se ločili v New Yorku, nisem od nje slišala celih 20 let. Ravno ko je poteklo 20 let, mi pa piše če se še spominjam naše rajže. Lepa prijateljica, ki se me na vsakih 20 let spomni, kaj ne? Zato sem jo navdušila za Zvezo, da se me bo vsaj enkrat na mesec spomnila, če ne z ljubeznijo, pa z jezo. Kadar ne bo kaj prav, ali bo imela preveč dela z podružnico, bo pa rekla: — "Le kaj

mi je tega treba! Zakaj mi je vse to na glavo naprtila!" Ali imam prav, Pepca?

Naj navržem še en dogodek iz našega popotovanja v Ameriko. V New York smo dospeli ob desetih zvečer. Morali smo ostati na ladiji čez noč. Gledali smo v razsvetljeno mesto New York in takoj sem opazila velik električni napis od Pennsylvania železniške družbe, ki se je žaril visoko v zraku. Jako me je ta napis zanimal. Prvi zlog "Penn" sem kar pregledala, tembolj pa sem si tolmačila "sylvania". To se mi je zdelo čisto slovensko. Zakaj bi tisti napis bil v zraku, tudi nisem vedela. Tam, odkoder sem jaz prišla, nismo imeli električnih zračnih napisov. Sitna in radovedna kot sem še danes, povprašam blizu stoječega rojaka, ki je že v tretje po-

toval v Ameriko, če bi "sylvania" mogoče ne pomenilo — Slovenija. Prijazen rojak se je hotel z mojo nevednostjo pozabavati ter mi tisti napis razložil takole: "Penn" pomeni "dobrodošli", — "Sylvania" pa "Slovenci". Dobrodošli Slovenci! Šur! — To so napravili v pozdrav nam, ki smo se pripeljali s tem parnikom v Ameriko. — Ju bet!" Jaz sem poslušala kot zaverovana in se čudom čudila. Da smo Slovenci tako imenitni, da kar v "luft" z elektriko zapišejo, ko smo dospeli, to se mi je pa dopadlo. Da bi se utegnili rojak šaliti, mi še na misel ni prišlo. Kako bi pa naj drugače prišel tisti, po moji sodbi čisto slovenski napis v zrak, če ne nam v pozdrav? No — ja! — Pozdravljene!

Marie Prisland.

Zapisnik polletne seje glavnega odbora

Seja 13. julija 1931.

Prvi dan ob deveti uri dopoldne so zbrane glavne odbornice začele pregledovati račune v uradni sobi SZZ. To delo je bilo končano ob pol ene popoldne. Ob dveh so se glavne uradnice zopet zbrale na istem prostoru. Pridružil se jim je tudi č. g. duhovni nadzornik. Navzoči: Gl. predsednica Mrs. Marie Prisland, gl. tajnica in urednica Mrs. Josephine Račič, gl. blagajničarka Mrs. Anna Motz, prva gl. nadzornica Mrs. Josephine Erjavec, gl. nadzornica Mrs. Rose Smole, gl. nadzornica Mrs. Albina Novak, in duhovni nadzornik Rev. Anton Schiffrer.

Po opravljeni molitvi in primernem nagovoru sledi

Poročilo gl. predsednice.

Mrs. Marie Prisland poroča: Drage sestre gl. uradnice in č. g. nadzornik: Zopet smo se zbrali, da pregledamo zvezino poslova-

nje za zadnjo polovico leta, ter napravimo nove koristne načrte za prihodnost.

Kar se predsedniškega urada tiče, moram reči, da delo letos ni bilo tako naporno kakor lani. Korrespondenca je sicer vedno obilna, tako da jo včasih pismonoša kar na tla položi, ker ni prostora v "baksi", vendar so pisma pisana v lepem sesterskem duhu, razen par izjem. Pri nekaterih podružnicah je bilo nekaj nesporeduma, katerega se mi je pa posrečilo izravnati, tako da lahko danes izjavljam, da je povsod lep mir in red. Članstvo vedno bolj uvideva, da s pričkanjem ne pridemo nikamor, temveč da je le v slogi in sesterski vzajemnosti moč in napredek.

Jako sem zadovoljna s poslovanjem gl. tajnice in urednice. Iz pisem, ki jih prejemanj, vidim, da je tudi članstvo zadovoljno z

njo, kar me res veseli. Mrs. Račič se je potrudila, da se je v razmeroma kratkem času uživala v posel gl. tajnice, ter po možnosti skuša ustreči želji članstva.

Da se je sedajna kampanja tako uspešno obnesla, je v veliki meri zasluga lepo urejevanega glasila naše organizacije. Povsod kjer pridem v dotiko z našimi članicami, slišim samo pohvalo in vsaka komaj čaka, da Zarja dopspe. Hvala toraj uredništvu, ki je znalo ubrati pravo struno, predvsem pa č. g. nadzorniku, ki piše tako vrle članke nam v poduk, listu v ponos, ter celi organizaciji v splošno korist. Hvala tudi novemu sotrudniku č. g. Gnidovcu. Upamo, da bo ostal stalen sotrudnik Zarje. V kredit Zarji so tudi dopisi od naših podružnic. Iz njih veje sama navdušenost za organizacijo, ter veselje do aktivnosti. Tak duh naj bi naše podružnice za vedno preveval!

Ker bo meseca decembra pet let odkar se je Zveza ustanovila, upam, da bomo na tej seji določili, na kak način bi se petletnico najlepše proslavila.

Charter je dodelan, in nekatere podružnice so ga že naročile. Izdelan je jako lepo in bo vsaka podružnica zadovoljna z njim. Da ne bo zaloga predolgo v uradu ležela, želim da bi ga kaj kmalu vse podružnice naročile.

Kakor ste razvidele iz zadnje številke Zarje, se je običajna doklada za upravne stroške znižala na polovico, in to vsled slabih delavskih razmer. Upam, da nam bodo okoliščine dopuščale, da bomo drugo leto lahko celo doklado pobrale, letošnji primankljaj pa na kak drug način pokrile. O glasovanju gl. uradnic v tej zadevi vam bo poročala gl. tajnica.

Mrs. Mary Glavan, prva gl. podpredsednica, je vsled bolezni resignirala. Po pravilih je njeno mesto zavzela Mrs. Bara Kramer, druga gl. podpredsednica. Ker je bilo mesto druge gl. podpredsednice izpraznjeno, je bila na to mesto imenovana priporočena Mrs. Ana Trdan iz Chisholm, Minn. — Mrs. Trdan je soustanoviteljica in vesčasna tajnica podr. št. 38. Da je bila nova uradnica imenovana iz Minnesote je vzrok, ker ima ta država enajst podružnic, pa samo eno gl. uradnico. Po vsej pravici toraj zasluži odlikovanje. V Chisholmu imamo drugo največjo podružnico v Minn. Ker je naselbina velika, upam, da bo podružnica rastla in lepo napredovala tudi v prihodnje. Za novo gl. uradnico je glasovalo 14. gl. odbornic, dve pa nista poslali glasovnic.

Letošnja kampanja je pravi čudež. V teh slabih časih, ko povsod denarja primanjkuje, je pristopilo nad 700 članic. Število celokupnega članstva znaša 4,068. Moja želja, da nam ta kampanja prinese število 4000 se je toraj izpolnila. Na petdeseto podružnico pa še vedno čakam.

Prišla bo gotovo tudi ta. — Nova podružnica št. 47, ki se je zadnji mesec ustanovila, je s svojim številnim članstvom veliko pripomogla h kampanji. Najbrže bo ta prejela spominsko knjigo. Posebno dobro so se odrezale tudi št. 19, 25, in 41. Ker je njih število skoro enako visoko, in ker so s svojo marljivostjo spravile skupaj blizu 300 novih članic, bi priporočala, da gl. odbor na kak način te pridne podružnice odlikuje. Pohvale so vredne tudi št. 10, 11, 12, 31, 43, in vse druge, ki so v tej kampanji delovale. Nemo-goče je nagraditi vse. Naj jim bo zavest, da so s svojo marljivostjo pripomogle kampanji do tako impozantnega uspeha, v zadoščanje in počast.

Napredek v premoženju Zveze je tudi dovoljen, če pomislimo, da smo to polovico leta imele več izrednih stroškov, kakor: ureditev tajniškega sistema, nabavo charterjev, tiskanje novih pravil, izkaznic itd. Vkljub vsem tem izrednim izdatkom pa smo napredovale približno za \$2,700.00, kar je jako dovoljno. Vem, da je članstvo s takim napredkom zadovoljno, in hvaležno izvrševalnemu odseku, ki na vseh krajih štedi in gleda, da se ne izda nobeden cent po nepotrebnem.

H koncu svojega poročila se prav lepo zahvalim vsem krajevnim odbornicam in članicam, s katerimi sem imela dopisovanje, za točne odgovore, kakor tudi gl. odbornicam ter č. g. nadzorniku za složno delovanje in naklonjenost, za katero se priporočam še zanaprej.

Poročilo vsestransko odobreno.

Poročilo gl. tajnice in urednice.

Mrs. Josephine Račič poroča: Ker sporočim članstvu vsak mesec v Zarji kar se mi zdi važnega, moje sedanje poročilo ne bo dolgo. Tudi bom skušala vse povedati kar najbolj na kratko mogoče.

Par dni po januarski seji glavnega odbora je bil ves Zvezin inventar prenešen v nove Zvezine uradne prostore. Ker so bile stelaže, ki so neobhodno potrebne, osebna last prejšnje glavne tajnice, sem dala napraviti novo veliko stelažo za uradno sobo. Stala je samo 5 dolarjev in je sedaj Zvezina lastnina. Kakor ste razvidele iz mojega prvega finančnega poročila, je bilo treba veliko stroškov plačati za nazaj za leto 1930. Tudi je manjkalo vseh potrebnih tiskovin, ki jih je bilo treba še naročiti, kakor uradni pisemski papir, uradne kuverte za glavne odbornice in lokalne tajnice, prošnje za sprejem, izkaznice, pobiralne knjižice in drugo. Poravnani so tudi računi za 50 neizpolnjenih charterjev. Treba je bilo tudi preskrbeti več potrebnih predmetov pa pošiljanje zavojev in Zarje. Podružnice je bilo treba založiti z vsem potrebnim, nekatere še po večkrat. Razposlati je bilo treba naokrog še par sto izvodov knjige Am. Slovenka. Vse to je zdaj opravljeno, zato bodo za nekaj časa izdatki manjši, če izvzamemo posmrtnine.

Dala sem tudi tiskati prestopne kartice, kakor mi je bilo naročeno na zadnji seji gl. odbora. Bile so uradno uvedene z mesecem majem.

Enako sem priobčila kupon v Zarji za družine, ki hočejo prejemati samo en list, čeravno so upravičene do dveh ali več izvodov. Ker je bilo pri nekaterih podružnicah že lansko leto uvedeno, da tiste, ki niso prejemale svojega izvoda Zarje, niso plačale letne doklade 50c, sem letos to vsemu članstvu povedala v Zarji. Kar je posebno zavednih članic, so že lani vseeno plačale doklado kljub temu, da so prejemale le po en izvod skupno z materjo, sestro ali hčerjo. Upam, da bodo enako storile tudi za naprej. Potrebno se mi je pa zdelo vse to razložiti članstvu, da bo-

do vse natančno vedele, kaj je njihova dolžnost in kaj ni njihova dolžnost v tem oziru; drugače bi zaradi tega kdaj še lahko nastale neprilike, četudi zadeva sama na sebi ni pomembna.

Nabavila sem za Zvezo poslovno knjigo in knjigo za zapisnik sej gl. odbora. Kar se knjige in knjigovodstva tiče, je na vas ležeče, da izjavite, če je pripravna in pregledno urejena ali ne.

Nadalje sem nabavila vse potrebno za nov imenik članstva, kakor mi je bilo naročeno na zadnji seji. Tam vidite dva majhna jeklena kabineta s pet tisoč posebno prirejenimi karticami. Kakor lahko same vidite, se zapišejo na kartice vse za glavni urad potrebne informacije o vsaki članici. Tudi je preskrbljeno za vse morebitne izpremembe, tako, da se dajo v eni sekundi najti vsi podatki za katerokoli članico katerekoli podružnice. Urejeno je vse tako, da tega sistema ne bo treba nikdar spreminjati, tudi če bi kdaj Zveza narastla do 30,000 članic ali kakoršnokoli število si želite predstavljati. Ta imenik bi bil morda sedaj že dokončan, ko bi ne bilo posla s kampanjo. Kadar bo skončan, bo nedopovedljive vrednosti za Zvezo, ker bo omogočil jako natančno in hitro poslovanje. Če bi bila Zveza s takim sistemom začela koj v začetku, bi bilo sedaj delo glavne tajnice in upravnice Zarje veliko lažje.

Zapazila sem tudi, da na izkaznicah umrlih članic tega pol leta ni napisan datum, kdaj so postale članice, temveč po navadi veliko kasnejši datum; včasih celo leto kasnejši. Če se ne motim, so bile izkaznice, ki so bile izdane pred januarjem 1931, datirane z dnevom, ko so bile izdane, ne z dnevom, ko je dotična oseba postala članica Zveze. V slučaju smrti bo dobila gl. tajnica prave podatke itak iz

prošnje za sprejem, ozir. iz gl. imenika, zato naj ne bo nobena v skrbeh.

Najbolj važno delo izmed vsega se mi je zdelo to, da že prvo leto spravim vse uradne listine članstva v popoln red, ravno tako adresar za pošiljanje Zarje, in pred vsem **glavni imenik**. Kako mučno in zamudno delo je to, se sploh ne da popisati; da bi dobile o tem prave pojme, bi ga morala vsaka sama za nekaj časa opravljati. Zahteva tudi mnogo korespondence s podružnicami. Sreča je pa to, da so lokalne tajnice povsod zelo marljive in postrežljive in store vse, kar morejo. Največ truda je imela v tem oziru tajnica podr. št. 10, ki je druga največja podružnica Zveze. V začetku leta je bilo tam tako vse zmešano, da bi se dalo težko popisati. Sedaj je pa vse urejeno tako ali pa še boljše kakor pri katerikoli drugi podružnici. Tajnica Mrs. Milavec zasluži, da dobi na tem mestu priznanje za svoje izredno delo. Nekaterih manjših podružnic ne bom posebej naštevvala.

Nadalje se mi je že koj v začetku zdelo važno, da članstvo navajam, naj pridno dopisuje v Zarjo in poroča o aktivnosti svoje podružnice, kakor tudi o vsem drugem, kar je zanimivo, vspešno za nje in za druge, — z eno besedo, kar je vredno poročanja. In res so postali dopisi takorekoč srce naše Zarje. Da bi vse podružnice takoj po mesečni seji lahko poročale v prihodnjo številko, ki bi jo dobile zopet ravno pred naslednjo mesečno sejo, sem se takoj potrudila, da dobijo članice Zarjo vsak mesec prvega, ali pa en dan ali dva dni prej, — obenem sem pa vse podružnice prosila, naj imajo seje v začetku meseca. Vse so se ozirale na to prošnjo. Sedaj imajo seje po večini prvi teden v mesecu, če ne, pa vsaj drugi teden. Kadar bodo imele vse prvi te-

den, bo še boljše. Na ta način Zarja res lahko veliko boljše odgovarja svojem namenu, kar se bo pokazalo v polni meri šele tedaj, ko se bodo pri vseh podružnicah razvili razni klubi in bodo poročali o svojem delovanju. Ko sem že pri Zarji, bi lahko povedala še več, vendar, ker sem se kot urednica vedno ravnala po navodilih častitega gospoda duhovnega nadzornika, prosim, naj raje on sam poroča od strani uredništva, kadar pridemo do tega.

Da je kampanja povzročila mnogo dodatnega dela v gl. uradu, — posebno če upoštevamo, da je od februarja do 1. julija pristopilo k Zvezi 721 novih članic, — mi ni treba posebej omenjati. Vendar je človek vesel takega dela; da bi ga le bilo toliko v tem oziru tudi za naprej! Slovensko ženstvo v Ameriki spoznava, da je SŽZ. za nje koristna in potrebna organizacija. To dejstvo samo na sebi je že veliko zadoščenje ne samo meni, temveč enako vam vsem. Človek ima veselje delati za stvar še tem bolj, ko vidi, da delo ni brez uspeha, temveč organizacija raste in napreduje na vseh koncih in krajih.

Glavni vzrok za naš napredek moramo brezdvomno iskati v dejstvu, da je bilo vse članstvo z gl. odborom vred složno in koncentrirano na resno delo, in ni tratilo časa s kakim malenkostnim in brezpomembnim prepiranjem. Nobenega povoda nimamo dvomiti, da bo tudi za naprej tako. In če bo tako, bo Zveza strahovito hitro napredovala in se bo lahko kmalu ponašala še z mnogo večjimi številkami in obsežnejšim udejstvovanjem.

Da vidimo, katere osebe se najbolj trudijo za Zvezo, sem začela objavljati pregled kampanje. Ne rečem, da smo na ta način dobile popolno sliko, ker je v nekaterih naselbinah veliko težje polje za agitacijo kakor v

drugih, in ime marsikatere, ki navaja druge, naj pristopijo k Zvezi, ni prišlo v javnost, — vendar nam ti pregledi dajo precej dober vpogled v zavednost in delavnost posameznih podružnic in posameznih članic. Dajmo priznanje osebam, ki so dokazale, da priznanje zaslužijo!

Ker je Zveza glede plač in vseh drugih izdatkov tako skromna in je večina dela storjenega bolj kakor ne zastonj, Zveza lahko nudi članstvu toliko ugodnosti za tako malenkostne prispevke. Prepričana sem, da bi nobena druga organizacija ne zmogla kaj podobnega. Gotovo pa ne bo primerno, da bi se še kedaj v bodočnosti rezala letna doklada 50c, ki pravzaprav ni nobena doklada, temveč le del rednega asesmenta. Ker je bila ta “doklada” vpeljana šele na zadnji konvenciji, ko so se začele vsakovrstne druge sitnosti, nadalje se je tudi delavski položaj od takrat neprestano slabšal, in je bilo veliko vsakovrstnih neprilik zaradi te doklade, četudi morda nisi bile vse opravičene, — je bila ta doklada za leto 1931 izjemoma znižana, kar je nasvetovala gl. predsednica na podlagi tehtnih vzrokov, druge gl. odbornice so pa odobrile. Štirinajst jih je glasovalo za znižanje, dve proti, ena pa ni glasovala. Odgovori gl. odbornic so vam tukaj na razpolago.

Da se lahko natančno prepričate, kako stoji zadeva z doklado za lansko leto, sem vam sestavila poseben pregled, ki kaže, kako so se posamezne podružnice odzvale. Kako se naj zadeva doklade za lansko leto konča, se naj odloči na tej seji, kadar pridemo do tega. Številke vam povejo vse.

Ker sem že pri številkah, naj podam še kratek pregled naših financ za tega pol leta.

Dohodki:

Mesečnina od 1. jan. do

1. jul. 1931\$3,331,35

Pristopnina	564.50
Obresti na bankah	298.81
Ostali dohodki	2,468.70
	<hr/>
Skupaj	\$6,663.36

Stroški:

Izplačane posmrtnine ..\$	670.00
Plače in dnevnice	980.71
Zarja (tiskarna, pošiljanje, poština)	1,527.82
Vsi drugi stroški (pobiralne knjižice s pravi, charterji, tiskovine, oglasi, nagrade, knjige, imenik, pisarniške potrebščine in znamke).....	785.95
	<hr/>
Skupaj	\$3,964.48

Skupni dohodki tega pol leta	\$6,663.36
Skupni stroški v tem času	3,964.48
	<hr/>

Celotni napredek tega pol leta	\$2,698.88
--------------------------------------	------------

Končno se najlepše zahvaljujem gl. predsednici Mrs. Priland za njeno izdatno vsestransko dosedanje pomoč; enako tudi duhovnemu nadzorniku Rev. Schiffrerju za izredno obsežno in uspešno delo pri Zarji; zahvaliti se moram tudi lokalnim tajnicam za njihovo vestnost in idealno sodelovanje, pa tudi vsem tistim sosestram, ki so se trudile, da povečajo Zvezo, kakor tudi vsem onim, ki nas zalagajo z lepimi dopisi. Seveda se vsi zavedamo, da bi ne bilo tako razveseljivih dopisov, ko bi članstvo s svojo navdušenostjo in delavnostjo ne dalo povoda zanje. Vsa čast vzornemu članstvu SZZ. —

Poročilo gl. tajnice se vzame z zadovoljstvom na znanje. Navzoče ji izrečejo zahvalo za vzorno poslovanje. Prepričane so, da je k lepemu vspehu kampanje veliko pripomogla točnost v glavnem uradu ter objava pregleda kampanje vsaki mesec.

Poročilo duhovnega nadzornika.

Cenjene gl. uradnice SZZ.:—

Prišel sem na poziv gl. predsednice, da podam sporočilo mojega poslovanja zadnjih šest mesecev.

Nobenega vzroka nimam pritoževati se. Društva so se odzvala mojemu povabilu v postnem času in opravila velikonočno dolžnost skupno, kjer je bilo možno. Le takrat, kadar bo SZZ. pokazala, da je njen namen napredovati v dobrem in voditi po naselbinah z dobrim vzgledom, le takrat si bo pridobila priznanje. Upam, da bo šla Zveza v verskem oziru po načrtani poti naprej.

Od več strani je prišlo na mene vprašanje: Ali se smejo sprejemati v Zvezo članice, ki so dobile “divorce”? Vprašanje je važno. Zato se mi zdi potrebno odgovoriti enkrat za vselej, in sicer tako jasno, da ne bo več nobenih pomislekov v bodočnosti.

Naša Načelna Izjava pove, da stojimo na katoliški podlagi. — Ravno tako zahtevajo pravila, da se smejo sprejemati v SZZ. samo praktične katoličanke. To pove dovolj jasno, da se je zidala Zveza na trdno podstavo: na večne resnice, kot jih razlaga po ukazu božjem katoliška cerkev.

Katoliška Cerkev ne pripoznava nobene razporoke. Pri njej velja zakon: Kar je Bog združil, naj človek ne razloči. — Kar je, to je! Katoličanu je beseda “divorce” neznana. Ker je Zveza katoliška, naj velja pravilo, da se na društvenih sejah ne bo razpravljalo o razporokah. — Pač pa Cerkev v gotovih slučajih dovoli ločitev zakoncev, kar se mora vršiti po pravilih, katera Cerkev predpisuje. Ker se mora to vršiti tudi po državnih zakonih, da se zagotovi bodočnost obeh strank in preskrbi za vzgojo in vzrejo dece, in čeprav se imenuje to postopanje “divorce”, ve kljub temu vsak katoličan, da je

Cerkev dovolila samo ločitev zakona, nikdar pa ne razporoke.

Moja prošnja je, da se podružnica v vsakem takem slučaju obrne do krajevnega župnika. Po pravilih Zveze je krajevni župnik tudi duhovni vodja podružnice. On bo vedel najboljše, katere osebe so sposobne in katere ne. Njegova beseda bodi merodajna v vseh slučajih.

Čim bolj se bodo zavedale podružnice, da je naš namen spraviti v SZZ. cvet katoliškega slovenskega ženstva, ki si je nadel nalogo povzdigniti naš narod v Ameriki, tem lažja bo pot SZZ. v bodočnosti in tem bolj zagotovljen njen obstanek.

Žal, da se ne morem pohvaliti tako z glasilom ‘‘Zarja’’ kot z našim verskim položajem. Glasilo je srce organizacije. Iz njega bi imela iztekati vedno nova moč, ki bi poučevala naše ženstvo in pridobivala novih moči za organizacijo. Naša želja je napraviti iz Zarje res glasilo slovenskega ženstva v Ameriki; časopis, ki bo imel dober vpliv med narodom; časopis, ki bo navduševal za vse, kar je lepo, dobro in vzvišeno; časopis, katerega lahko da človek vsakomur v roke; časopis, katerega bi človek bral in položil na stran s prepričanjem, da ni prebiral zastonj, in časopis, ki ga človek bere z zavednostjo, da se počuti čistejšega duševno in telesno, na zunaj in na znotraj, potem ko ga je prebral.

Če bi sodelovalo članstvo, bi se dalo vse napraviti. Predsednica in uradnica sta mi stali na strani vestno. To je pa približno vsa opora, kar sem je dobil. Za mesec junij in julij smo pridali Zarji še štiri strani. Pričakoval sem, da se bo kdo potrudil za oglasi in nam na ta način pomagal, da se pokrijejo posebni stroški. Oglasov ni bilo, in ker se je poleg tega še znižala doklada, sem bil prisiljen zopet odščipniti

po štiri strani na mesec. Glasilo bo izhajalo kot popreje, na dvajsetih straneh.

Zaradi dopisov se ne morem pritoževati. Stare znanke se oglašajo redno vsak mesec. Bolj trda gre za članke. Zaviseti moramo popolnoma na gotovi krog, ki je toliko dober, da nas zalaga vsak mesec sproti z materijalom. Težko je dobiti sodelovalce, ki so zadovoljni pisati samo za zahvalo. Poleg tega je treba upoštevati dejstvo, da večina naših bralk sploh ne bere, če ni pisano v tako domačem jeziku, da ga lahko vsakdo razume. Naj zadoštuje zatrdilo, da so redne dopisovalke redke kot bele vrane. Temu se ne čudim, ker vem, da večina članstva ni imela nikdar posebnih šol v mladih letih in pozneje tudi ne nobene priložnosti izobraziti se. Brezbrižnost naših mladih Američank je pa naravnost razočarljiva. Človek bi pričakoval, da se bodo zanimale za to, da strani, določene njim na zadnji konvenciji, res ostanejo njim. Do sedaj smo dobili tako malo pomoči, da bi jaz sploh ne svetoval nadaljevati z angleško prilogo toliko časa, dokler se naša maldina sama ne potegne zanjo. Seveda, ker je zadnja konvencija tako določila, bo moralo pač tako ostati kot je.

Za vso pomoč, ki mi jo je nudil glavni odbor, se tem potom pristrčno zahvaljujem ter se priporočam za nadaljno sodelovanje. Članstvo pa prosim, da bi se bolj zanimalo za svoje glasilo.

Splošno moram pripoznati, da se je napravil pri Zvezi zadnjih šest mesecev velik korak naprej. Bil je lep mir v glavnem odboru in ravno tako pri večini podružnic. Ves napredek moramo pripisovati temu, da je bil mir v organizaciji. In kjer je mir, tam je Bog, in kjer je Bog, tam ni nadlog.

Rev. Ant. Schiffrer, duh. nadz.

Sprejeto.

Poročilo gl. blagajničarke.

Mrs. Anna Motz izjavi, da se njene knjige ujemajo s knjigami gl. tajnice. Vse v redu. Veseli jo dejstvo, da je Zveza dosegla, oz. prekoračila stopnjo \$20.000.

Poročilo prve nadzornice.

Mrs. Erjavec izjavi, da so bile knjige natančno pregledane, se ujemajo in je vse v redu.

Poročilo nadzornice.

Mrs. Smole: Knjige so v redu. Računi čisti.

Poročilo nadzornice.

Mrs. Novak: Našla sem knjige v redu.

Poročilo nadzornic sprejeto.

Gl. predsednica naznani, da je pred kratkim prejela resignacijo Mrs. Rose Smole, druge gl. nadzornice. Ker je Mrs. Smole na seji navzoča in ker nima nobenega tehtnega vzroka za resignacijo, isto na poziv gl. predsednice prekliče in v zadovoljstvo vseh navzočih ostane gl. uradnica še zanaprej.

Prebran telegram gl. podpredsednice Barbare Kramer: San Francisco, Calif., 13. julija. — Pozdravljene gl. uradnice SZZ. Mnogo vspeha in napredka za vse članice. V duhu sem pri vas. — Zvesta Bara.

Prebrana pisma nekaterih podružnic, naj bi bile nove članice, ki so pristopile v letošnji kampanji, oproščene enkratnega letnega plačila za to leto. Ker je bilo to plačilo za letos itak znižano na neznatno svoto 25c, gl. odbornice odločijo, da se morejo na ta pisma ozirati le v toliko, da članice, ki so pristopile v juniju, lahko poravnajo to ‘doklado’ enkrat v naslednjih štirih mesecih. Če res ne morejo tega storiti takoj. Vse ostale članice pa, ki glasilo dobivajo, so dolžne poravnati takoj doklado.

Prebrano pismo prejšnje gl. tajnice in urednice-upravnice, Mrs. Julije Gottlieb, kjer naveda, da ji Zveza za njeno poslo-

vanje dolguje za razne račune, ki jih ni prej predložila, svoto \$130.27. Gl. odbornice račune natančno pregledajo in določijo sledeče: Prvi račun, \$30.64, za plačo tajnice v januarju 1931. Zveza je imela novo tajnico, ki je poslovala od 1. januarja in oskrbovala vse tajniško delo za mesec januar. Prejšnji tajnici je potekel urad z 31. decembrom, zato ni upravičena do plače v januarju. Določi se ji pa \$10 kot nagrado in povračilo za pol dneva zamujenega časa pri pregledovanju knjig v januarju. — Drugi račun, \$15.00, kot stroški pri reorganiziranju podr. št. 16 v So. Chicagi, se odobri. — Tretji račun, \$27.00, za prevažanje Zarje na pošto od julija 1929 do decembra 1930, se odobri v toliko, da plača Zveza po en dolar za vsak mesec, kakor tudi sedaj plačuje. — Četrti račun, \$5.75, za spremenitev črk na pisalnem stroju in dva trakova, se odobri. — Peti račun, \$6.96, od junija 1930 za “cut” slike zadnje konvencije, se tudi odobri. — Šesti račun, \$27.02, za poštnino raznih zavojčkov od julija 1929 naprej, se deloma odobri; za del tega računa (12.50) se zahteva natančnejše pojasnilo. — Sedmi račun, \$17.90 za do sedaj še neplačane telefonske klice od oktobra 1929 naprej; na ta račun se ne da prej ozirati, dokler ni so priloženi tudi reziti. — Odobreno, da se sedaj izplača Mrs. Gottlieb na te račune, v kolikor so utemeljeni, skupaj \$70.23.

Današnji zapisnik prebran in odobren. Seja zaključena ob šestih popoldne.

Marie Prislant, predsednica.

Josephine Račič, zapisnikarica

Seja 14. julija 1931.

Dne 14. julija ob devetih popoldne se seja nadaljuje.

V proslavo Zvezine petletnice naj izide decemberska številka Zarje v slavnostni izdaji. Za to

priliko se naj razpiše majhen kontest za najboljše članke o Zvezi. Za najboljše slovenske članke se bodo izplačale tri nagrade v zneskih \$5, \$3 in \$2. Enako za najboljše članke v angleščini tri nagrade v zneskih \$5, \$3 in \$2. Posebni sodniki, ki bodo poizbrani izven članstva Zveze, bodo odločili kako se razdele te nagrade.

V decemberski številki naj izide tudi slika blagoslovitve zastave podružnice št.25. Z ozirom na to, da se je ta podružnica povzpela do najvišjega števila članstva kar je podružnic v Zvezi, bo stroške za imenovani “cut” plačala Zveza.

V slavnostni številki izide tudi slika one podružnice, ki je v sedanjih kampanji zmagala, kakor slike onih treh članic, ki so dobile najvišjo nagrado.

Podružnice in gl. uradnice so prošene, da za to številko nabe-rejo oglasov.

Odobreno, da se prihodnja kampanja za nove članice začne s 1. januarjem 1932. Nagrade se naj določijo na prihodnji januarski seji gl. odbora.

Odobreno, da odslej dobi ustanoviteljica nove podružnice \$5, in sicer takoj ko nova podružnica odpošlje tri zaporedne mesečne prispevke na gl. urad.

Nagrade za letošnjo kampanjo. — Prvo nagrado, cekin za \$10, dobi Mrs. Tomažič (št. 47); drugo nagrado, cekin za \$5, Mrs. Margaret Poznich (št. 41); tretjo nagrado, cekin za \$2.00 pa Mrs. Angela Debevec (št. 19). Vse tri dobijo razen tega še zlat Zvezin znak vdolan v ovratno zaponko. — Mrs. J. Ozanich (št. 11), Mrs. M. Otoničar (št. 25), Mrs. H. Yurchich (št. 31) in Mrs. M. Lušin (št. 41) dobijo zlat Zvezin znak vdolan v ovratno zaponko. — Mrs. F. Kavčič (št. 19), Mrs. A. Nemgar (št. 19), Mrs. M. Brinc (št. 19), Mrs. J. Ahlin (št. 19), Mrs. M. Urbas (št. 10), Mrs. D. Dermeš (št. 8)

in Mrs. L. Zidanič (št. 47) dobijo Zvezin znak. Rev. A. Schiffrer je kupil osem Zormanovih knjig “Pota ljubezni”, ki se naj primerno razdelijo med dobre delavke. Sedem ravnokar navedenih članic dobi dodatno še vsaka po en izvod te knjige. — Mrs. M. Zupan (št. 47), Mrs. A. Dolinar (št. 47), Mrs. A. Sila (št. 47), Mrs. A. Chertweznik (št. 43), Mrs. A. Trdan (št. 38), Mrs. F. Ponikvar (št. 25), Mrs. J. Brezovar (št. 25), Miss J. Sternad (št. 14), Mrs. M. Simenc (št. 12), Mrs. J. Račič (št. 2) in Mrs. M. Krainc (št. 1) dobe vsaka po en v platno vezan izvod knjige “Ameriška Slovenka” v priznanje aktivnosti.

Enoglasno odobreno, da dobi podr. št. 47 to pot Zlato spominsko knjigo, — številkam 19, 25 in 41 se pa podarijo charterji brezplačno. (Katera izmed teh je že svojega naročila, naj se ji povrne denar.) Prebrano je bilo tudi pismo odbornic št. 19.

Odobreno, naj se da Rev. Gnidovcu nagrada \$10 za njegove članke, ki so izšli v Zarji.

Sklenjeno, naj nihče s pismi ne nadleguje podružnic za pomoč ali podporo, dokler zadeve ne odobri izvrševalni odsek.

Sklenjeno, da investiramo \$3.000 v zanesljive bonde.

Sklenjeno, naj Zveza naroči posebne knjige za imenike članstva podružnic. Prvič naj si jih preskrbi 25. Tako knjigo dobi le tista podružnica, ki si jo v gl. uradu naroči in plača zanj.

Sklenjeno, da se kupi nov pisalni stroj za predsedničin urad.

Ker se je letošnja kampanja tako lepo obnesla, in ker je oddaja spominske knjige najaktivnejši podružnici velikega reklamnega pomena za Zvezo, navzoče gl. uradnice enoglasno odobrijo, da to knjigo podr. št. 47 osebno odda gl. predsednica Zveze.

Podpredsednik, oziroma začasni predsednik Baragove Zveze,

Mr. Joseph Gregorich, nastopi na seji gl. odbornic, na kratko razjasni namen in pomen Baragove Zveze in povabi SZZ. naj se pridruži tej plemeniti ustanovi. Sklenjeno, da se SZZ. kot celot-

na organizacija včlani pri Baragovi Zvezi in plača \$10 kot pristopnino.

Današnji zapisnik prebran in potrjen. Stroški gl. odbornic

predloženi in potrjeni in takoj izpisani čeki zanje.

Ob šesti uri popoldne seja zaključena.

Marie Priland, predsednica.

Josephine Račič, zapisničarica.

Glasovi od naših podružnic

Št. 1, Sheboygan, Wis. — Na julijski seji smo skončale kampanjo, ki se je pri nas precej dobro obnesla. Nove članice so pridobile sledeče sosesre: Marie Priland 3, Christie Rupnik 2, Mary Markelz 1, Cecilia Chasel 2, Mary Krainc 11, Ida Pirc 1, Johanna Zakrajsek 1, torej skupno 21. V tem računu pa je všteti že mesec julij. Nagrado, ki jo je obljubila Mrs. Priland, cekin za \$5, sem dobila jaz. Bila sem tako vesela, da se mi ves trud za kampanjo zdi kot ničla. Lepa hvala vsem članicam, ki ste se trudile za novimi. Hvala pa tudi novim članicam za njih udanost. Le delajmo še za naprej tako, če tudi ne bo kampanje. Porabimo vsako priliko, ki se nam nudi, da pridobimo kako novo članico. Defajmo skupaj roko v roki, pa nam bo napredok zavotavljen in bo podružnica rastle kakor gobe po dežju.

Na seji je bilo sklenjeno, da bomo praznovali petletnico naše podružnice dne 28. nov. v Standard dvorani. S čim neki nas bo Mrs. Priland presenetila, kot je namigovala? Kar potrpežljivo čakajmo. — Po seji smo imele party v pozdrav novopristoplim članicam. Za party so darovale sledeče: M. Eržen, J. Jenko, M. Mešnik, U. Mervar, M. Krainc, J. Kobal, Johana Susha, Clara Susha, M. Germ, J. Remsak, M. Ribich, A. Zavrl, A. Žunter, T. Zagozen, J. Versaj. Vsega je bilo dovolj. Muzikant nam je igral poskočnice, da smo se počutile mnogo mlajše. Zahvaljujem se vsem, ki ste darovale za party ali na kak drug način pripomogle k vspehu. — Recepti bodo priobčeni prihodnjic. — Sestrski pozdrav. — Mary Krainc, tajnica.

Št. 5, Indianapolis, Ind. — Bojim se, da urednica ne bo mogla brati mojega pisma, ker sem ena izmed tistih, ki imajo bolj "dohtarsko" pisavo, vendar sem sem se odločila, da napišem par vrstic. (Nikar ji ne verjemite! Njena pisava je razločna in pregledna. — Op. urednice.) Članice naše podružnice so mi že dvakrat izkazale uslugo in me razveselile, za kar sem jim dolžna zahvale. Skoraj bo leto dni, kar sem močno zbolela in sem bila že čisto pripravljena za popotovanje na oni svet, nazadnje se je pa le drugače obrnilo. Sestram, ki ste me obiskovale in tolažile v moji bolezni, se prav lepo zahvaljujem. Nadalje se zahvaljujem odbornicam naše podružnice, ki so priredile zame party ter mi darovale lep velik kek in deset srebrnih dolarjev za 25letnico moje poroke, ki jo bom obhajala 22. julija. Hvala vsem za okusno pecivo, ki ste

ga naredile. Tudi pijače ni manjkalo. Pile je nismo iz majhnih kozarčkov, temveč iz velikih zelenih kozarcev. Nikar se ne pohujšujte, kajti pijača je bila le mrzla — limonada. Sosestri Mary Drmas se zahvaljujem za častitke, ki mi jih je poslala. Hvala še enkrat vsem skupaj! Če mi bo mogoče, se bom že kdaj odslužila.

Žene in dekleta, pokažite, da ste zavedne Slovenke v Indianapolis. Pokažimo, da me nismo in nočemo biti zadnje. Le verjemite mi, da tistega kvodročka na mesec ne boste nikoli pogrešale. Nekaj sem jih že nagovarjala, pa jim bo še. Eno že imam. Bodite mi pozdravljene. — J. Barbarič, članica.

* * *

Naša podružnica je dne 14. junija priredila svoj piknik na Mervarjevi farmi; obnesel se je prav dobro. Prav lepa hvala vsem, ki ste kaj darovale ali pomagale.

Dne 1. julija smo imele redno mesečno sejo. Zbralo se nas je prav lepo število. V svoji sredi smo imele našo pridno članico Josephine Barbarič, ki praznuje ta mesec 25 letnico svoje poroke. Vse navzoče članice smo ji iskreno častitale in jo obdarovale s primernim darilom, za kar je bila prav vesela in ginjena do solz. Drage sosesre, tako je prav, da privoščimo svoji sosestri malo veselja, četudi ga ob enaki priložnosti morda same nismo bile deležne. Sicer bo pa še prišla vrsta na vsako, ki te dobe še ni prekoračila. Tiste pa, ki so že obhajale 25letnico poroke, pa smo jih mogoče prezrli, naj upoštevajo, da pred dvema ali tremi leti pri naši podružnici še nismo imele vpljanih raznih navad, kakor jih imamo zdaj. Tudi se lahko zgodi, da v katerem slučaju odbor nikoli ne zve, kdaj katera obhaja podobno slavnost. Vpoštevajte vse to in oprostite, če se s katero morda ni enako postopalo. Tako se bomo vedno dobro razumele in vsaka na svoj način pripomogle k napredku.

Članico Mary Dragan je zadela nesreča; mrtvo dete je prišlo na svet. Družini Dragan naše sožalje. — Na bolniški postelji se nahaja sosestra Terezija Banič. Priporočam, da bi jo članice hodile obiskovat in ji tako nekoliko skrajšale dolge ure bolezni.

Naša prihodnja redna seja se bo vršila dne 5. avgusta pri Mrs. Koren. Poglejte takoj na koledar, kdaj bo prva sredi in ne pozabite priti v obilnem številu. Včasih se imamo na sejah prav lušno in se iz srca nasmejimo. Nekatero članice so izredno dovtipne, kakor na primer Mrs.

Bajt, ki nam je zadnjič pravila, kako na prste šteje, da hitro ve, koliko njenih fantov je prišlo na kosilo in večerjo in koliko jih še manjka. — Se bom pa še drugič kaj oglasila. Pozdravljam vse članice SZZ. — Jennie Gerbeck, tajnica.

Št. 12, Milwaukee, Wis. — Ne bom opisovala, kako naša podružnica lepo napreduje, kako so seje lepo obiskane, in kako se članice med seboj spoznavajo in se prijetno zabavajo na sejah, kjer nas pogostokrat katera razveseli z dobrim prigrizkom in Noetovo kapljico. Omenjam naj le, kako imenitna služba je biti za nadzornico pri naši podružnici. Človek ima veselje pregledovati knjige, ki so tako lepe urejene, da "pašejo" skupaj kakor dva krajcarja, kakor bi rekli po domače. Kako bi človek ne bil vesel, posebno če je nazadnje deležen še tako dobrega paja in ajkskrima, kakor nam ga servira naša tajnica Mrs. Ritonija. Še sedaj čutim v ustih okus po teh dobrotah. Sicer je pa morda boljše, da se preveč ne hvalim, da nazadnje morda še ne izgubim svoj "kšeft"; najraje bi namreč ostala nadzornica, dokler se sosestra tajnica ne bo naveličala paje peči. — Sestrski pozdrav vsem članicam Zveze, posebno pa našim Milwaukeečankam. — Theresa Mohorko, nadzornica.

* * *

Naša podružnica lepo napreduje. Seje so dobro obiskovane. Saj če na sejo ne greš, v svojo škodo došti zamudiš. Kaj se vse godi? Enkrat cel roj novih članic, da človek ne ve, kam bi se stisnil, da bi ne bil v napatje. Drugič nad vse jednat govor Rev. Schifferja. Govora ne bom opisovala, povem samo toliko: če Father Schiffer govori — se človek iz enega razpoloženja v drugo tali. En čas ti gre na jok, ko vidiš, kako smo res ubogi z našo kapelico vred, nato pa zopet ježno stiskaš pest, ko premišljuješ, kako bi lahko bilo in ni, in zopet si ves korajžen in kar pripravljen nekaj obrniti. Društvo boš pomnožil za najmanj 100 članov, za novo cerkev boš kar jutri začel agitirat in čez najmanj en mesec bo že stala. Take korajžne misli te obdajajo med Father Schifferjevem govorom. Drugi dan smo pa seveda zopet stari mlačneži. Ko bi bili mi vedno tako pogumni kot smo kadar nam dober govornik govori, Milwaukee bi že obrnili, kakor pravi Rev. Schiffer, da bi bil Wyoming obrnil z tolikimi ženami. Če otrok ne zaspri brez zibanja ga pač kar naprej zibljejo in tako bo tudi najboljši z nami. Kar naprej

nam bo moral kdo govoriti, toliko časa, ja se bomo do dobra ogreli.

Tooliko Slovencev nas je v Milwaukee, in komaj 129 članic šteje naša podružnica. Pravi ena in druga: saj se ne spleča. Seveda, tisočaka ne dobiš ko umreš, saj bi pa tudi vzelo nad 300 let pređen bi \$1000 splečala v SZZ. Ker ne živimo v Abrahamovih časih, ni strahu, da bo katera 300 let živila. Sicer pa ni tisto, če se spleča ali ne, gre se zato, da se združimo in skupno delujemo še za nadaljni obstoj slovenskega jezika v Ameriki. Vse slovenske organizacije imajo tisti namen, samo s to razliko: me hočemo ostati tudi katoličanke. Več prepričan je na svetu in zato je tudi več organizacij, ki so vse dobre, vendar vsak naj pristopi tja kamor spada. Vse Slovenke, ki so verskega prepričanja, bi morale spadati k SZZ. Je bolj kulturna organizacija kot podporno društvo, vendar če umreš dobiš \$100, so sestre plačajo sv. mašo, te pridejo kropiti in te spremijo na tvoji zadnji poti. Je lepo, vendar to ni glavno. Glavno je, da se zberemo in držimo skupaj, da nas bo armada, ki bomo vse za en cilj. In če bo kdo vprašal, kdo so te žene in kakšen je njihov namen, bomo povedale: To so Slovenke, ki hočejo, da bo njihov rod še za naprej ostal slovenski in katoliški.

Obljubila sem, da bom napisala par besed o naših sejah, sem pa pridigovat začela. Imamo zmeraj kaj zabavnega. Zadnje sejo je prinesla sestra Presečnik sestri Sedmak za 21 letnico zakonske sreče ali jarma lično darilo. Sestra Sedmak je pa odgovorila s košaro okusnih sendvičev za vse navzoče članice. Da smo pridno zalivale z michigancem, ni potrebno omeniti. Agnes Sedmak je ginjena sedla za harmonij in začela precej nizko “Marija k tebi uboge reve”. Kolikor se je dalo smo pomagale. Za tako slavnost po mojem mnenju bi bila boljša tista “Koliko kapljic toliko let”. Milwaški Slovenci so muzikalčni, naše radio ure so znane, naša cerkev ni nikoli v zadregi za organista; poznam štiri, in sedaj je še sestra Sedmak pokazala, da se tudi razume na struno. Gotovo bi zdaj vse rade vedele, kakšna je Agnes Sedmak. Čeprav je že 21 let žena je še dobro ohranjena in to zato, ker je vedno vesela. Škof Slomšek je zapel “Kdo bi zmiraj tužen bil” in tega se zvesto drži naša Agnes. Ona skrbi za smeh in dobro voljo, v nevoljo vseh, ki bi rade sejo hitro in nemoteno odpravile. Če Agnes le zine, se moraš smejati. Druga lepa lastnost njena je, da rada vse stori za Zvezo, kratko ali dolgo pot, to ali ono — Agnes vse naredi.

V jesen enkrat bomo imele igro. Father Schiffrer bo režiser, Mrs. Staricha, ki se tudi razume na to stvar, bo izbrala pravo igralko za pravo vlogo. Kakšna igra bo, zdaj še ne povem, ampak bo nekaj izvanrednega.

Bog ve, če bo ta dopis zagledal beli dan; malo praveč se je raztegnil. Pozdravljam vse članice SZZ. — L. Staut.

Št. 19, Eveleth, Minn. — Cenjenim članicam naše podružnice se najiskrenejšje

zahvaljujem za darilo \$10, ki so mi jih izročile o priliki srebrne poroke, obhajane 12. maja v krogu domače družine. Najlepša hvala mojima sestrama Antoniji in Frančiški Šega iz Jolietta za lepa darila. Hvala družini Mrs. F. Paik iz Clevelanda za darilo srebrno namizno orodje. Zahvaljujem se družinam Mrs. J. Nemgar in J. Laurich za častitke; enako vsem drugim.

Naj omenim, da naša podružnica izredno lepo napreduje, za kar gre hvala našim marljivim članicam, ki so junija meseca zopet veliko število novih članic pridobile. Iskreno želim, da bi št. 19 dobila v tej kampanji prvo nagrado. — Mary Laurich.

Št. 20, Joliet, Ill. — Vljudno vabimo vse članice naše podružnice in njihove družine, da gredo na piknik v nedeljo 2. avgusta; vršil se bo na farmi Mr. Von Esch v “Lily Cache”. Truki bodo brezplačno vozili in sicer zjutraj ob desetih, enajstih in ob eni popoldne od cerkve sv. Jožefa na Chicago St. in po Ruby St. Za kažipot onim, ki bodo šli v svojih avtomobilih, bodo postavljene zastavice na vogalih. Zabave bo dovolj za stare in mlade, kakor vsakovrstne tekme in drugo. Zmagalci v tekmah dobe nagrade. Mr. Jerisha nam bo prav po slovensko sviral na svojo harmoniko, da se bodo lahko vrteli vsi tisti, ki jim ni za sedenje. Odbor bo preskrbel za žejna grla in za prizrizek onim, ki tega ne bodo seboj prinesli. Ker bo to prvi piknik SZZ., vabimo, da prav za gotovo pridete vse in se enkrat skupno razešelite na svežem zraku. Prinesite “lunch” seboj.

Naša podružnica je zopet začela naraščati. Meseca junija smo zopet sprejele tri nove članice. Če jih bo vsak mesec vsaj toliko, to pa redno, se bo kmalu poznalo. Naj tudi omenim, da smo zopet izgubile eno članico, Mary Papesch. Umrla je meseca junija. Članice so se udeležile pogreba v velikem številu, podružnica pa je plačala za peto sv. mašo. Pokoina zapuščča žalnočezga soproga in šest odrastlih otrok. Prizadetim izrekamo naše sožalje. — S pozdravom. — Anna Pluth, tajnica.

Št. 26, Pittsburgh, Pa. — Čitala sem v Zarii poročilo, da je tajnica podr. št. 26, SZZ, Mary Besal koncertna pevka. Naj tudi jaz nekoliko omenim o njenih zmožnostih.

Mrs. Mary Besal je dovršila pevsko šolo v stari domovini in gotovo bi bila že davno zaslovela kot umetna pevka, ako bi se ne bila omožila po dovršeni pevski šoli. Ž omožitvijo je tudi onustila svojo pevsko umetnost. Šele pred letom dni, ko so jo razne nesreče obiskale in spravile v pravo revščino, se je v nji zbudil spomin niene prejšnje umetnosti v petju. In poskusila je, ako bo zamogla svojo umetnost porabiti v iavnosti. Pri en par malih nastopih s slov. pesmicami se je pokazalo, da bi zopet zadobila svojo nekdanjo pevsko umetnost, ko bi se pridno vežbala. In podriela se je vežbanja ter se odločila, da naredi svoj prvi

pevski koncert dne 31. avgusta 1930 v Slovenskem domu v Pittsburghu. Ta nastop je vse navzoče presenetil, da so šli vsi ginjeni in očarani domov. Posledica tega je bila, da so jo povabili v slovensko naselbino Moon Run, Pa., ter je tam imela svoj pevski koncert, ki je tudi vse navzoče v pravo zadovoljnost pripravil. Po tem koncertu je bila povabljena v slovensko naselbino Canonsburg, Pa. Ta pevski koncert je nadkrilil oba prej prirejena in občinstvo je bilo jako zadovoljno z njenim programom.

Nadaljne nastope je morala začasno opustiti vsled slabih delavskih razmer. Ni pa opustila bežbanja v petju in nadaljnega izpopolnjevanja v svoji pevski umetnosti.

To se je izkazalo, ko je pri prireditvi umetnega plesnega koncerta Miss Suzane Bole, ki se je vršil dne 20. maja 1931 v Slovenskem Domu v Pittsburghu, nastopila Mrs. Mary Besal s par slovenskimi pesmimi, v narodni noši, v kateri je zastopala Slovenijo.

Podarjen ji je bil lep šop cvetlic.

Zato si v čast štejem, da sem članica podružnice št. 26 SZZ., ki ima v svojih vrstah umetno pevko, katera je sposobna za vsak javni nastop.

Priporočam vsem podružnicam SZZ., da bi se zanimale za našo pevsko umetnico Mrs. Mary Besal in jo povabile v svojo naselbino, da priredi svoj pevski koncert. Ne bo jim žal. — S sestrskim pozdravom, Barbara Gasper, blagajničarka.

Št. 28, Calumet, Mich. — Če bi SZZ. ne nudila nobene druge koristi, je že samo to dejstvo veliko vredno, da imamo na sejah priliko sestati se z znanci in prijatelji, se z njimi pozabavati in pozabiti vsakdanje skrbi ter se spoznavati z novimi osebami.

Junjska seja je bila zame posebno srečna, ker sem dobila “zero hour prize”, za kar se iskreno zahvaljujem vsem članicam društva.

Po seji, kjer sta bili sprejeti dve novi članici, smo imele ličen program; naša mladež je pokazala svoj talent. Miss Christina Gazvoda nam je zapela par klasičnih komadov, na piano pa jo je spremljala Miss Elenore Chesarek. Naš občeznani glasbenik Frank Simonchich nam je podal par lepo donečih selekcij na saksofon. Mr. Frank Shaltz, ki je eden najboljših tenoristov v naši okolici, nam je zapel nekaj prav mičnih pesmic. Na piano ga je spremljal Mr. Albert Gazvoda.

Po končanem programu so nam postregle naše vrle sestre s tečnim prigrizkom, nakar je sledila prosta zabava, ki nam je razvedrila srce in duha, da smo vsaj za malo časa pozabile skrbi, težave in odgovornosti, ki vežejo ubogo slovensko ženo dan na dan.

Načrt, ki smo ga zasnovali pri začetku SZZ., se lepo razvija. S slogo in edinostjo pokažimo našemu narodu, kaj je slovenska žena, tako da bo lahko vsakdo ponosen na nas in naše delo. — S sestrskim pozdravom, Marija Plautz, članica.

Št. 36, McKinley, Minn. — Poročam žalostno novico, da je zapustila ta svet naša sosestra Mary Mohar, v starosti 43 let. Rojena je bila na Vrhniki. Na McKinley je živela 17 let. Bolehala je že od februarja, v začetku aprila pa se je po dala v bolnišnico, toda bila je preslaba za operacijo in je prišla nazaj domov 15. maja. Bila je zmiraj v postelji. Počutila se je polagoma toliko trdnejša, da se je 3. junija podvrгла operaciji na "gall stones". Začelo se ji obračati na boljše, potem se je pa nenadoma prehladila, narkar se ji je stanje poslabšalo. Dva tedna se ni zavedla in ni nikogar poznala. Dne 5. julija je umrla v navzočnosti svojega soproga. Razen njega žaluje za njo pet otrok v starosti 12 do 17 let. Članicam se prav lepo zahvaljujem, ker so se skoraj vse udeležile pogreba. Enako se zahvaljujem članicam št. 39, Biwabik, Minn., ki so nas čakale zunaj Biwabika, da smo skupno korakale do cerkve skozi mesto.

Naj poročam še nekaj veselega. Igralci iz McKinley bodo šli igrati igro "Tri sestre" na Greaney, Minn., za podružnico št. 39. Čisti dobiček je namenjen v korist cerkvi. Vabimo vse od blizu in daleč, da pridite in nam pomagate do večjega vspeha. Saj gredo poleti ljudje radi ven. Pa obrnite svoje avtomobile 2. avgusta na Greaney; ne boste se kesali, ker vem, da je igra jako lepa; kdor jo je enkrat videl, bi jo še rad. Zatorej na svidenje na Greaney dne 2. avgusta ob sedmih zvečer — Pozdravljam vse članstvo SZZ. posebno pa članice podr. št. 3. — Johanna Steblay, tajnica.

Št. 38, Chisholm, Minn. — Če imate še kaj prostora v Zarji, priobčite, prosim, da bodo 16. avgusta prišli k nam igrati igralci iz Gilberta, Minn. in priredili za našo podružnico igro "Junaške Blejke". — S sestriškim pozdravom, Annie Trdan.

Št. 41, Collinwood, Ohio. — Naša zadnja seja 8. julija nikakor ni bila tako dobro obiskana kakor bi lahko bila. Drage članice, pridite prav za gotovo vse na prihodnjo sejo, ker se bo treba veliko važnega dogovoriti za napredek naše podružnice. Treba bo nekaj ukreniti, kako bi obogatile našo blagajno. Tudi pravila nas vežejo, da smo dolžne hoditi na seje, in same veste, da izven seje ne moremo ničesar ukreniti. Ali je res tako neprijetno hoditi na seje? Za svojo osebo vem, da se drugi dan veliko boljše počutim, potem ko smo prejšnji večer malo po kramljale pri seji. Upam, da bodo druge povedale isto o sebi, ali ne?

Rada bi se bila udeležila korakanja pri slovesnosti blagoslovitve zastave podr. št. 25, pa je ravno tako naneslo, da smo isti večer imele malo pojedino doma, ker je građuirala moja hčerka Joan, ki je tudi članica naše podružnice. Povabljeni so bili bližnji sorodniki in kmalu smo bili tako dobre volje in jo tako po slovensko zakrožili, da so nas vsi sosedje poslušali, četudi niso vsi Slovenci. Prav iz srca se zahvaljujem vsem, ki ste prišli, kakor tudi za krasna darila. Ker so bile vse čla-

nice naše organizacije, naj vam na tem mestu še enkrat zakličem: Bog plačaj. — Marion Penko, zapisnikarica.

Št. 44, Valley, Wash. — Naša podružnica je obhajala 15. junija prvo obletnico ustanovitve. Ravno isti dan smo imele mesečno sejo v prostorih Mrs. Mary Swan, po seji pa malo prigrizka.

Res nas je malo, smo pa marljive in varčne. Ker smo na naših majhnih zabavah napravile nekoliko denarja, bomo v kratkem kupile lep kip sv. Terezike za našo cerkveno. Visok bo 33 inčev, stal pa bo \$32.50. Hvala vsem, ki so prišli na naše veselice in nam pomagali.

Koncem julija bomo imeli v naši cerkvi sv. birmo. Za to poučuje otroke naša članica-blagajničarka Miss Hilda Erbežnik. Otroke za prvo sv. obhajilo, ki bo sredi avgusta, pa poučuje naša tajnica Mrs. Marie Trampus.

Procesijo na sv. Rešnjega Telesa smo imeli kot po navadi vsako leto. Naša podružnica je ob tej priliki kupila šop lepih nageljnov za oltar.

Farmarski pridelki so nam do srede junija slabo obetali. Žalosten je bil pogled na polje, ki je tako trpelo sušo. Koncem junija pa nam je Bog poslal precej dežja in so se žita kolikor toliko popravila.

Kakor sprevidim iz finančnega poročila, Zveza dobro napreduje s članicami in blagajno. Oboje vidno narašča, čeravno so tako slabi časi. Hvala in čast gl. predsednici Mrs. Marie Priland za njen trud in požrtvovalnost. Častitam ji k 25letnici njenega bivanja v Ameriki. Želim, da bi v zdravju in sreči obhajala tudi 50letnico kot stalna predsednica naše dične in ponosne SZZ. — Sestriški pozdrav vsem. — Marie Omejc, predsednica.

Št. 47, Garfield Hights, Ohio. — Cenjene sosestre SZZ.: V julijski Zarji ste citale poročilo, da se je ustanovila nova podružnica SZZ. v Garfield Hights, Cleveland, O., ki je dobila številko 47.

To podružnico sem ustanovila jaz spodaj podpisana s pomočjo Mrs. Antonije Dolinar. Danes si pač dovoljujem o tem nekaj več pisati.

Sosestra gl. predsednica Mrs. Marie Priland je izrazila željo, da bi nekoliko bolj natanko opisovala začetek in delovanje te podružnice. Opisala bom vse kolikor mogoče nakratko; ko bi vse opisala, bi zavzelo celo Zarjo.

Tekom zadnjih par let sem že večkrat slišala o SZZ. ter čitala poročila v "Am. Slovenru", katerega sem se izposodila pri svoji sestri.

Ko sem se 31. maja podala v našo clevelandsko "Ljubljano" na semej, sem se ustavila tudi pri neki moji prijateljici, katera je ravno prav z zanimanjem čitala Zarjo od meseca junija. Iste sem se tako tudi poslužila jaz. Ko jo nekoliko prelistam in pregledam, se mi je tako priljubila, da sem sklenila, da hočem tudi sama postati članica te organizacije. Pa mi reče prijateljica: "Postani, ti ne veš, Helenca, koliko je res lepega čtiva v Zarji,

tudi vse naše seje so izredno zanimive in jaz vsak mesec komaj čakam, da se ženske skupaj snidemo, vsaka kako dobro pove, ter se tako med seboj pogovorimo in razveselimo. Če nimaš drugam bližje pristopiti, pridi med nas k št. 14."

Malo pomislim, pa ji odvrnem: "Nak, tega pa ne; malo predalec je hoditi 16 milj, ker se društvenih sej preveč rada udeležujem."

Mislila sem si, pa vendar se bo v našem kotu dobilo toliko žensk, da bi ustanovile svojo podružnico. In res se takoj drugi dan podam čez ulico k Mrs. Dolinar ter ji razložim svoje mišljenje; domenile sva se: Še isti dan pišem pismo za pojasnila gl. tajnici Mrs. J. Račić, katera mi je z veseljem takoj odgovorila. Čez par dni dobim pa še pismo od gl. predsednice Mrs. Priland, "mater" naše organizacije SZZ., ter sva tako imele dovoljenje v rokah.

Z vsem veseljem sva zavihale rokave čez komolce, ter šle na delo — za novimi članicami. Prvi korak sva napravile 10. junija zvečer; v dveh urah sva jih pridobile deset. To naju je podžgalo do še večjega veselja in korajže. Drugi dan spet sva se podale na pot, možičke sva pač imele obe doma, — ker so "dobri" časi, in jim dajo mnogo "počitnic", — da sta pazila na otroke in za enkrat igrala vlogo kuharice, da sva midve več rojakin lahko obiskale.

Mrs. Dolinar reče: "Veš, Helen, jaz bom "ronala" mojo "avtomobil-mašino", ti pa le dobro namaži svojo "talking-mašino", da bo več speha. In res sem govorila na vse viže, da sem bila zvečer vsa hripava in skoro nisem mogla več dobiti glasu.

Sreča pa nama je bila od začetka mila: Nekatero ženo so bile celo zelo vesele in rekle: No, saj je že čas, da se zganemo. Druge pa zopet: Ah, kaj čem, saj ne bo nič. Ene zopet: Ja, jaz ne grem nikamor. Toda po daljšem prigovarjanju in pojasnilu so pa uvidele, da je dobra organizacija ter so se udale. Pri nekaterih govoriti je bilo pa tudi metati bob v ste-no, toda takih je bilo bolj malo.

11. junija je bil najbolj ugoden dan naše agitacije; isti dan sva jih pridobile trideset. Zelo sva bile vesele nad takim številom, pa vseeno nisva bile še zadovoljne; še sva jih obiskovale do 17. junija. Ko se je vršila ustanovitev, ter je prišla na našo sejo Mrs. Albina Novak, je bilo navzočih 50 članic, toda okoli 20 jih je bilo pa zadržanih po gotovih vzrokih, katere sem potem zopet obiskala s prošnjami, da so se podpisale in plačale.

Mrs. Albina Novak je pač lepo povedala o pomenu SZZ. Zelo se je dopadlo vsem navzočim in so jo prav z veseljem poslušale. Na tem mestu se ji v imenu cele podružnice št. 47 prav lepo zahvaljujem. Nekatero članice so dobile takoj tako veselje do napredka za večje število, da smo šle zopet skupaj na delo za novimi članicami, in ko je prišel 30 junij nas je bilo že lepo število.

Čast mi je, da v javnosti predstavim, da naša podružnica šteje 104 članice, katere smo se stekle skupaj v dvajsetih dneh pod krilo Slovenske Ženske Zveze. Med temi 104 članicami je nekaj čez 20 mladih deklet, tu rojenih, ki so hčere zavlednih slovenskih staršev. Tudi več poročenih žena je tu rojenih, katere se ne sramujejo, da so hčere slovenskih mater.

Da, težavno je delo, hoditi okrog in agitirati, posebno v sedanjih časih. Proti koncu sem že tudi jaz omahovala, seveda imela sem podporo od drugih, da so mi malo pomagale. Toraj, v prvi vrsti se najlepše zahvalim Mrs. Dolinar, ko je yedno bila moja spremljevalka, ter mi marsikatero pot prikrajšala, ko sva šle z avto. Nadalje si štejem v dolžnost, da se na tem mestu javno zahvalim vsem, ki ste mi v enem ali drugem oziru šle pri agitaciji na roke, ter ste se v tako lepem številu odzvale, ter mi s tem izkazale naklonjenost in zaupanje večje, nego sem sama pričakovala.

Zavedajte se, da ste s tem korakom, ko ste pristopile v organizacijo SZZ., napravile same sebi dobro. Udeležujte se

kolikor mogoče rednih mesečnih sej, ki se vrše vsako drugo soboto v mesecu v prostorih pri Mr. in Mrs. Zala na 8812 Vineyard ave., katera sta bila v resnici tako prijazna, da sta nam rade volje dovolila prostor za zborovanje. Zatoraj najlepša hvala Mr. Zala, za naklonjenost.

Morda se drugi mesec zopet kaj oglašim, ako bo kaj novic pri naši podružnici.

Pozdrave vsem članicam cele organizacije SZZ., posebno pa naši podružnici v Garfield Hghts, št. 47. — Udana vam Helena Tomažič, tajnica podr. št. 47.

—o—
Branch No. 20, Joliet, Ill. — On August 2nd, SLU. Branch No. 20, is to hold an outing on Mr. Von Esch's farm in "Lily Cache". Transportation to the picnic grounds is free of charge to all members and their families. For those members who have family cars for their convenience, the route will be marked by small flags at corners. Those who are to go by trucks may meet by St. Joseph's church on Chicago St. or anywhere on Ruby St. Trucks will leave at the church at 10:00 A. M., 11:00 A. M. and 1:00 P.

M. Members should pack a family lunch basket and have a good time for the day or, those who wish, may obtain food at the lunch counter. In addition to this, outdoor sports will be a feature of the day's program, such as races etc. There will be prizes for the winners, there will also be dancing; music will be furnished by Mr. Jerisha. The officers of the Society urge all members to attend this outing which is the first of its kind to be sponsored by the lodge. It is an affair for the members as no profit-making schemes are contemplated and all food and refreshments will be sold at cost so as to assure all the members a good time at a minimum cost. Everyone is urged to attend with the assurance of a day of extraordinary good time and joy. — Anna Pluth, Secretary.

—o—
"Calumet Cake". — In the last issue of Zarja we published the recipe for "Calumet cake". The correct amount of Calumet Baking Powder to be used is 2½ tsp. instead of ½ tsp.

SPLOŠNI PREGLED KAMPANJE OD ZAČETKA FEBRUARJA DO KONCA JUNIJA 1931.

Št. Podružnica	Štev. novih	Ime članice, ki jih je pridobila	Št. Podružnica	Štev. novih	Ime članice, ki jih je pridobila
1. Sheboygan, Wis.	15:	2 Cecilia Casel 8 Mary Krainc 1 Mary Markelz 3 Marie Prislant 1 Johanna Zakrajsek	12. Milwaukee, Wis.	41:	2 Gabriela Benko 4 Mary Bevsek 1 Mary Glavan 2 Anna Kraus 1 Josephine Martincic 2 Mrs. F. Mohorko 1 Jera Pintar 1 Mary Pogorelc 1 Anna Prelaznik 1 Mrs. H. Presechnik 3 Josephine Pung 3 Frances Remsko 1 Margaret Ritonia 8 Mrs. Mary Schimenz 3 Louise Senica 1 Mrs. L. Staut 1 Mrs. A. Steblaj 1 Gertrud Tratnik 2 Katherine Tratnik 1 Josephine Turk 1 Frances Žuzek
2. Chicago, Ill.	5:	5 Josephine Racic	13. San Francisco, Cal.	3:	1 Mary Junke 1 Ella Rus 1 Mary Sterk
3. Pueblo, Colo.	9:	2 Frances Glac 2 Margaret Kozjan 2 Margaret Mehle 3 Mary Papes	14. Nottingham, Ohio	10:	2 Mary Darovec 2 Cecilia Merkun 1 Theresa Skur 5 Josephine Sternad Jr
4. Oregon City, Ore.	0:		15. Newburg, Ohio	6:	3 Caroline Hocevar 2 Josephine Hocevar 1 Pauline Lozar
5. Indianapolis, Ind.	1:	1 Mary Kos	16. So. Chicago, Ill.	0:	
6. Barberton, Ohio	9:	3 Jennie Okolis 2 J. Okolis in M. Mekina 4 Frances Osaben	17. West Allis, Wis.	5:	2 Frances Imperl 1 Rose Moze 1 Mary Petrich 1 Frances Zagar
7. Forest City, Pa.	10:	1 Fannie Coz 1 Ivana Gacnik 4 Anna Kamin 4 Paulina Osolin			
8. Steelton, Pa.	15:	13 Dorothy Dermes 2 Mary Tezak			
9. Detroit, Mich.	1:	1 Katherine Kauchich			
10. Collinwood, Ohio	28:	1 Antonia Chervan 3 Anna Baraga 2 Stefania Koncilja 1 Helen Laurich 1 Louise Milavec 1 Mary Intihar 1 Jera Pizmoht 2 Mary Sluga 1 Rose Urbancic 15 Mary Urbas			
11. Eveleth, Minn.	30:	1 Mrs. Kuzma 2 Mary Oberstar 25 Jennie Ozanich 1 Josephine Zoretich 1 Anna Skriner			

Št.	Podružnica	Štev. novih	Ime članice, ki jih je pridobila	Št.	Podružnica	Štev. novih	Ime članice, ki jih je pridobila
18.	Collinwood, Ohio	7:	1 Mary Perusek 3 Jennie Sodja 1 Anna Somrak 2 Mary Strazisar	27.	North Braddock, Pa.	4:	4 Ursula Pierce
19.	Eveleth, Minn.	100:	14 Johanna Ahlin 13 Mary Brinc 1 Theresa Car 41 Angela Debevc 1 Mary Ellersich 1 Josephine Frontar 1 Gertrude Intihar 10 Frances Kaucic 3 Gabriela Masel 13 Antonia Nemgar 1 Theresa Urbiha 1 Mary Virant	28.	Calumet, Mich.	4:	3 Mary Kocjan 1 Anna Stanfel
20.	Joliet, Ill.	5:	3 Josephine Erjavec 1 Anna Mahkovec 1 Catherine Petric	29.	Broundale, Pa.	0:	
21.	West Park, Ohio.....	9:	1 Cecilia Brodnik 1 Helen Less 3 Anna Pelcic 3 Agnes Zakrajsek 1 Theresa Zupancic	30.	Aurora, Ill.	0:	
22.	Bradley, Ill.	0:		31.	Gilbert, Minn.	31:	31 Helen Yurchich 1 Josephine Femec 2 Jennie A. Kepic 1 Anna Mozich 1 Mary Petek 2 Frances Zajc
23.	Ely, Minn.	13:	4 Josephine Bolka 1 Ursula Golob 1 Mary Logar 1 Mary Otrin 1 Sophie Petric 1 Mary Sasek 1 Frances Skala 3 Frances Varoga	32.	Euclid, Ohio	7:	
24.	La Salle, Ill.....	0:		33.	New Duluth, Minn.....	0:	
25.	Cleveland, Ohio	91:	1 Mimmie Augustine 3 Julia Bokar 1 Frances Brancel 5 Julia Brezovar 2 Jennie Brodnik 1 Mary Cimperman 1 Frances Drobnych 1 Elisabeth Gabrenja 2 Anna Grajs 2 Theresa Grific 1 Josephine Kolenc 1 Mary Kranjc 2 Angela Krizman 1 Anna Lauric 1 Mary Lautizar 4 Jennie Luzar 1 Julia Marolt 2 Jennie Martincic 2 Jennie Melle 1 Mary Mihevc 2 Mary Mohar 2 Mary Mozina 30 Mary Otonicar 1 Josephine Paik 1 Helen Pevc 5 Frances Ponikvar 3 Rose Posega 2 Lucille Skerbec 1 Dorothy Sternisa 2 Rose Turk 3 Jennie Tutin 2 Ursula Zobec 2 Rose Zupancic	34.	Soudan, Minn.	0:	
				35.	Aurora, Minn.	5:	1 Katie Kostelich 4 Mary Smolich
				36.	McKinley, Minn.	0:	
				37.	Greaney, Minn.	0:	
				38.	Chisholm, Minn.	9:	1 Mary Korbar 1 Anna Ruparcich 7 Annie Trdan
				39.	Biwabik, Minn.	2:	1 Frances Sherek, Sr. 1 Mary Strukel
				40.	Lorain, Ohio	3:	3 Anna Kure
				41.	Cleveland, Ohio	90:	1 Mary Jakse 26 Mary Lusin 1 Josephine Meznarich 2 Marion Penko 1 Mary Perpar 56 Margaret Poznich 2 Mary Rogel 1 Jennie Zajc
				42.	Maple Hgts., Ohio....	1:	1 Pauline Hribar
				43.	Milwaukee, Wis.	33:	1 Marie Bevc 7 Antonia Chertweznik 2 Marie Gorisek 1 Mary Gorjup 1 Josephine Kolar 2 Frances Kollentz 1 Angela Laurich 2 Christine Rebernisek 1 Mary Saje 1 Marie Sofasnik 1 Frances Stibler 2 Josephine Tominsek 4 Anna Troger 3 Agnes Virbnik 1 Cecilia Wachetz 3 Helen Zunter
				44.	Valley, Wash.	0:	
				45.	Portland, Ore.	3:	2 Anna Sugura 1 Margaret Swalko
				46.	St. Louis, Mo.....	5:	2 Theresa Gabrian 1 Josephine Speck 1 Mary Staker, Sr. 1 Mrs. K. Tratnik
				47.	Garfield Hgts., O.....	104:	5 Antonia Dolinar 1 Louise Kastelic 6 Antonia Sila 1 Ivanka Stemberger 63 Helen Tomazic 3 Mary Zeleznik 17 Louise Zidanich 8 Mary Zupan
26.	Pittsburgh, Pa.	7:	4 Mary Besal 2 Marie Golobich 1 Christine Mihelcic				

Število novih do junija410

Število novih v juniju311

V celi kampanji pristopilo721

FINANČNO POROČILO S.Ž.Z. ZA MESEC JUNIJ 1931

Št.	Podružnica	Mesečnina	Pristopnina	Doklada	Čarter	Razno	Zarja	Skupaj	Št. članic
1.	Sheboygan, Wis.	\$ 17.85	\$ 4.50	—	—	—	\$11.90	\$ 34.25	119
2.	Chicago, Ill.	8.25	—	—	—	.45	5.50	14.20	55
3.	Pueblo, Colo.	19.20	—	—	—	—	12.80	32.00	128
4.	Oregon City, Oregon	4.50	—	—	—	—	3.00	7.50	30
5.	Indianapolis, Ind.	6.15	.75	—	—	—	4.10	11.00	41
6.	Barberton, Ohio	10.95	3.75	—	—	—	7.30	22.00	73
7.	Forest City, Pa.	8.40	1.50	—	—	—	5.60	15.50	58
8.	Steelton, Pa.	7.50	1.50	—	—	—	5.00	14.00	50
9.	Detroit, Mich.	8.55	—	—	—	—	5.70	14.25	57
10.	Cleveland, Ohio	65.40	3.75	—	—	—	43.60	112.75	436
11.	Eveleth, Minn.	10.95	.75	—	—	—	7.30	19.00	74
12.	Milwaukee, Wis.	18.75	6.75	—	—	—	12.50	38.00	122
13.	San Francisco, Calif.	10.65	.75	—	—	.50	7.10	19.00	70
14.	Nottingham, Ohio	35.55	—	—	—	.25	23.70	59.50	237
15.	Newburg, Ohio	16.50	.75	—	—	—	11.00	28.25	107
16.	So. Chicago, Ill.	8.70	—	—	—	—	5.80	14.50	58
17.	West Allis, Wis.	5.55	.75	—	—	.50	3.70	10.50	37
18.	Cleveland, Ohio	6.15	—	—	—	—	4.10	10.25	41
19.	Eveleth, Minn.	40.65	32.25	—	—	—	27.10	100.00	269
20.	Joliet, Ill.	33.45	2.25	—	—	—	22.30	58.00	225
21.	Cleveland, Ohio	8.25	2.25	—	—	—	5.50	16.00	55
22.	Bradley, Ill.	3.15	—	—	—	—	2.10	5.25	21
23.	Ely, Minn.	13.50	—	—	—	—	9.00	22.50	90
24.	La Salle, Ill.	6.45	—	—	—	—	4.30	10.75	43
25.	Cleveland, Ohio	72.90	15.00	—	—	2.50	48.60	139.00	486
26.	Pittsburgh, Pa.	17.25	1.50	—	—	—	11.50	30.25	114
27.	North Braddock, Pa.	7.35	.75	—	—	.75	4.90	13.75	49
28.	Calumet, Mich.	11.10	—	—	—	—	7.40	18.50	74
29.	Broundale, Pa.	3.00	—	—	—	—	2.00	5.00	20
30.	Aurora, Ill.	2.55	—	—	—	—	1.70	4.25	17
31.	Gilbert, Minn.	10.65	23.25	—	—	—	7.10	41.00	71
32.	Euclid, Ohio	13.05	1.50	—	—	.25	8.70	23.50	87
33.	New Duluth, Minn.	3.60	—	—	—	—	2.40	6.00	23
34.	Soudan, Minn.	3.75	—	—	—	—	2.50	6.25	25
35.	Aurora, Minn.	2.25	—	—	—	—	1.50	3.75	15
36.	McKinley, Minn.	6.75	—	—	—	—	4.50	11.25	45
37.	Greaney, Minn.	2.85	—	—	—	.40	1.90	5.15	19
38.	Chisholm, Minn.	16.20	3.00	—	—	1.00	10.80	31.00	107
39.	Biwabik, Minn.	3.60	—	—	—	—	2.40	6.00	24
40.	Lorain, Ohio	3.30	2.25	—	—	—	2.20	7.75	20
41.	Cleveland, Ohio	22.50	38.25	—	—	1.25	15.00	77.00	150
42.	Maple Heights, Ohio	2.40	—	—	—	—	1.60	4.00	16
43.	Milwaukee, Wis.	8.25	7.50	—	—	.50	5.50	21.75	55
44.	Valley, Wash.	1.05	—	—	—	—	.70	1.75	7
45.	Portland, Oregon	2.40	—	—	—	—	1.60	4.00	19
46.	St. Louis, Mo.	3.75	—	—	—	—	2.50	6.25	25
47.	Garfield Hgts., Ohio	16.50	78.00	—	—	—	11.00	105.50	104

\$612.00 \$233.25 — — \$8.35 \$408.00 1,261.60 4,068

Obresti na bankah od 1. jan. do 30. jun. 1931.....298.81

Dohodki skupaj\$1,560.41

Stroški:

Podr. št. 20 za umrlo družabno članico Mary Papesh.....	\$ 10.00
Edinost Publishing Co., junijska Zarja (4 dodatne strani).....	248.24
Edinost Publishing Co., adresar s popravo za junij	8.67
Oglas S.Z.Z. v Spominski knjigi Am. Slovenca	15.00
Pogrebni venec	10.00
Uradna soba za junij	10.00
Znamke za pošiljanje zavojev in Zarje	5.87
Deposit na P. O. za poštino Zarje	10.00
Pošiljanje junijske Zarje	17.00
Uradne plače:	
duhovni nadzornik	10.00
predsednica	25.00
tajnica in urednica	100.00
blagajničarka (od 1. jan. 1931 do 30. junija 1931).....	25.00

SKUPAJ \$494.78

Balanca 31. maja 1931\$18,959.08
Dohodki v juniju 1,560.41

Skupni dohodki 30. junija 1931\$20,519.49
Skupni stroški 30. junija 1931 494.78

Preostanek v blagajni 30. junija 1931\$20,024.71

Josephine Račič, gl. tajnica.

Trije rodovi

DOGODKI IZ NEKDANJIH DNI

Spisal Engelbert Gangl

(Dalje.)

Gori po cesti proti Zavinkovcem se je vsak hip nekaj zabliskalo v jutranjem solncu. Zaslanjali so si ljudje oči z rokami in gledali in ugibali, kaj pomeni to svetlikanje. Obšla jih je groza, strah je prešnil srca, ki so bila sinoči polna bojevitosti.

“Orožniki!” se je glasilo po vasi.

Poskrili so se ljudje, trepetajoč so čakali, kdaj se zasvetijo bajoneti pred hišo.

Orožnika sta si ogledala Zavinščakovo hišo. Potem sta krenila po vasi. Njiju stroge in resne oči so gledale na vse strani in nekoga iskale. Postala sta pred gostilnico, kjer je prejšnji dan popival Ilija. Eden orožnikov je šel po vrtu na dvorišče, kamor so držala vrata iz kuhinje, drugi je stopil na vežo. Ko je šel mimo okna, ga je zagledal Ilija, ki je sedel za mizo ob žganju. Klavarno mu je visela glava. A ko je zagledal svetlo orožje, ga je obšel strah, ki ga je bliskoma dvignil pokonci. Skočil je izza mize, zbežal na vežo in hotel skozi vrata na dvorišče, da uide. A na pragu mu zastavi pot orožnik, ki ga prej Ilija ni videl.

“V imenu zakona!” se oglasi Iliji od obeh stran.

Ilija se ogleda. Nikjer ni bilo izhoda. Pri vratih v kotu je ležal kup polen. Prelič se skloni tja in zagrabi poleno. Visoko ga zavihti in zakriči:

“Mene ne bo nihče zapiral!”

Ali komaj se zave, ga zgrabijo štiri močne roke, mu izvijejo poleno iz rok in nataknejo nanje verigo.

Ilija je zaškripal z zobmi, z vso silo je napel roke, a veriga je bila premočna.

S povešeno glavo je stopal Američan pred orožnikoma, ki sta ga tirala pred sodnijo. Obsodili so ga v zapor in v povrnitev stroškov. Pozaprli pa so tudi tiste, ki jih je Prelič izdal za glavne sokrivce.

Na Lenko sta vplivala strah in razburjenost tako, da je morala obležati. Dobila je hčerko, slabotno, drobno dete, ki je umrlo za nekaj dni.

XVI.

Kakor po hudi nevihti, ki je napravila neizmerno škodo, niso vedeli ljudje, kako se naj razgledajo in razmislijo. Žene so tarnale doma, moški so kleli po ječah; tisti pa, ki so ostali nekaznovani, so hvalili srečno usodo, da jim ni nakopala nezgode na vrat.

Sovraštvo se je obrnilo zdaj proti Iliji in proti Zavinščaku. Prvega so kleli, ker jih je s pijačo preslepil tako, da jim je ugasnil trezen preudarek,

da so slepo drvili za njim, mu žrtvovali čas, žene in dekleta. Na Zavinščaka so se togotili zato, ker je takoj tekel k sodnji in pritiral nanje oboroženo silo, ki ne pozna ozirov in usmiljenja. Vrhutega je zdaj začel Zavinščak neusmiljeno iztirjavati dolgove. “Ljudje, ki so s kamenjem navalili na mojo hišo, ne morejo več imeti usmiljenja pri meni,” jim je govoril. Mnoga kravica je šla iz hleva, ker ni bilo noveev za obresti, mnogi sod vina je šel v Zavinščakovo klet, ker ni bilo s čim odšteti dolga. Ljudje so stiskali pesti, ko so bili sami zase. Glasno se niso upali izražati jeze, kaj šele, da bi bili javno dvigali pesti! Odločno jim je povedal Jože Zavinščak, da si poišče zadoščenja in pravice takoj pri sodnji, ako ne izpolni kdorkoli nasproti njemu dolžnosti in obveznosti. Ni se torej nikomur kazalo upirati ali očitno kazati nevolje, ker je vsakomur pretilo še večje zlo nego je bilo prostovoljno odplačevanje dolgov.

Vkljub trdosti, ki jo je kazal Zavinščak do ljudi, je čutil v srcu prikrito usmiljenje do njih, do zasleplencev, do ubogih na duhu. Videl je njih uboštvo, njih nerazsodnost, njih duševno omejenost. Videl je sebe, kako mu je vendarle lažje ravnati dom in kupčijo, ker se je nekaj malega naučil v šoli in po svetu. Ko bi bili ljudje pametni — in tudi nekaj takih je bilo v vasi — bi pošiljali svoje otroke v metliško šolo ali pa bi si prizadevali, da si osnujejo šolo doma. Sam je vedel, koliko stane šolanje, ko mora za Friceta pošiljati lepe denarje v Zagreb. A tega ne premore v vasi nihče drugi, čeprav bi si vsak grizljaj pritrgal od ust.

Ob raznih prilikah je omenjal ljudem, ki niso čutili sovraštva do njega, kolika dobrota bi bila za vas šola. Treba je seveda denarja, ki pa bi ne bil zavržen.

A ko se je zaznalo, kaj govori Zavinščak, je završalo med ljudmi, da hoče nekaj, česar ni nikomur treba. Otroka rabi gospodar za delo doma, če bi ga pošiljal v šolo, bi moral najemati delavcev. Bila bi mu torej šola samo v škodo. In naposled, kdo ve, kake druge namene ima pri tem Zavinščak! Najbrže bi prevzel delo sam, plačal bi kmet, a on bi spravil dobiček. Zavinščaku je samo do dobička. Ako mu je kaj do domače šole, naj zida sam, saj ima več denarja, kot je vredna vsa vas. In če jo zida sam, je ne bo zidal samo za svoj denar, ampak za denar kmetiških žuljev, ki mu ga znašajo na kup.

Potožil se je ženi o trmoglavosti sosedov.

“Ne ukvarjaj se s takimi mislimi! Taki ljudje niso vredni ničesar! Še ubili bi te za plačilo!” mu je govorila Lenka.

Sicer je zdaj tvoja naloga,” je nadaljevala, “da se rešimo iz tega kraja. Toliko je zdaj že denarja, da se lahko preselimo drugam. Tukaj mi ni več obstanke.”

Ko je Lenka po nagli smrti hčerini nekoliko okrevala in je prebila del srčne bolesti, jo je poslal Jože k sinu v Zagreb, da se v družbi tamkajšnjih veselih ljudi razmisli in potolaži. Lenka se je vrnila domov, toda bilo je zopet tako kakor tedaj, ko je prvokrat prišla v Zavinkovce. Razjedala jo je notranja bol, da je bledela in da ji ni bilo nikoli veselega trenutka.

Ilija Prelič se je vrnil iz zapora. Minila ga je ošabnost, spoznal je, da ne sme imeti denarja samo za popivanje in zavajanje ljudi, nego da ga mora obračati drugače in pametneje. Kupil si je majhno zemljišče, si sezidal hišo ter začel trgovino. Poznal je kraje, koder je kupčeval Zaviniščak, zato je hodil ob semanjih dneh s svojim blagom tja in napravljaval kupčije. Posrečilo se mu je, da je tuintam odjedel Zaviniščaku odjemalca. Tako se je maščeval nad njim, ki ga je spravil v zapor. Zaviniščakove hiše se je ogibal. Ako je šel mimo nje, mu je zavrela kri. Bal se je, da bi ga zopet ne premagala strast in bi ne zagnal kamena v okno ali celo Zaviniščaku v glavo.

Vzlic vsemu prizadevanju, da bi začel redno življenje, ga je mnogokrat premagalo staro poželenje po razbrzdanem popivanju. Kadar je napravil kje dobro kupčijo, se ni vrnil s dobičkom domov, temveč je popival in razsajal po gostilnicah toliko časa, da je bil glede denarja tam, kjer je bil prej. Veseljachenje se mu je zajedlo v kri, poleg tega pa ga je še vedno navdajala misel na Ameriko, kamor zopet lahko odpotuje, ako se mu ne bo več hotelo delati v domovini.

Trgovanje je prineslo Ilijo Preliča tudi v Kranj. Vedel je, kako se pravi hiši, kjer je doma Lenka, Zaviniščakova žena. In tako se je seznanil s Francetom Ribičem, ki je gospodaril na domu. Ko sta bila še prijatelja, je pravil Zaviniščak Iliji, iz kake lepe, gosposke hiše je Lenka doma. A ko je prišel Ilija k Ribiču, ni videl nobene lepote in nobenega gospostva. Vse je bilo umazano in zanemarjeno.

France Ribič se je bil oženil kmalu po očetovi smrti. Zvedeli so to Zaviniščakovi od drugih ljudi. Od Franceta samega niso zvedeli ničesar več, ker ni hotel nič več slišati in vedeti o sestri in njenem možu.

“To so samogoltni ljudje!” je trdil France Preliču, ko sta se menila o Zavinkovcih.

Ženo je privedel France na dom odnekod z nemških krajev, koder je hodil pred povratkom v domo-

vino. Seznanil se je z njo v tistih letih, ko ga je poslal oče v uk po svetu. Francetova žena pa je bila lena in površna. Skrbela je le za lepe obleke, za dobro jed in pijačo, a dela ji ni bilo mar. Polegala je in posedala, da je ni nihče maral. Gostom je govorila, da jih le trpi v gostilnici, da ji ni treba delati, ker ima vsega dovolj, da je le od njene milosti odvisno, ako komu postreže. Umevno je, da so se začeli gosti umikati in da so se začele prazniti gostilniške sobe. Posli so bežali od hiše, ker je bila gospodinja sitna in zadirljiva, a gospodar sirov in večinoma vinjen. Ko je legel spat, ker ga je premagala pijača, se je nateplo v gostilnico nekaj lahkoživih ponočnjakov, ki so krajšali gospodinji dolge večere. Poštenega človeka ni bilo več k Ribiču.

Vrhutega se je naselil v mestu nov mesar, ki je odvzel Ribiu večino stalnih odjemalcev.

Ribiča je prevzemal srd. Dostikrat se je razlegel iz hiše glasan prepir. Mož je kričal in pretepal ženo. Ta je jokala in pretila možu, da ga ostavi in da je ne bo nikoli več nazaj. Sovražila sta drug drugega, ogibala se drug pred drugim. Ribič je rajši zahajal v druge gostilnice, samo da ni gledal kislega in sitnega obraza svoje žene.

Če mu je zapretila, da pojde stran in da je ne bo več nazaj, jo je lepo prosil, naj mu vendar napravi to uslugo.

In tako je tudi res storila. Nekega dne je šla, češ, da gre k staršem in ni je več bilo nazaj. Pobralla je obleko in denar ter odšla, in France se je oddahnil. Ni poizvedoval po nji. Bodi kjerkoli, samo da je ni več.

Tudi gospodar je zanemarjal dom. Jemal je od denarja, češ, saj ga ne more zmanjkati. Samo, ko bi imel še tisto, kar je vzela po očetovi smrti Lenka. Potem bi bilo denarja dovolj za zmeraj. In tako se je zgodilo, da je bilo vse po hiši umazano in zanemarjeno. Prah je ležal po pohištvu, na dvorišču in po veži je ležal gnoj. Živina je bila neočedena, konji mršavi in leni.

“Tukaj ni nič, dragi moj Ilija!” je tožil France Preliču. “Treba se bo ogledati po svetu.”

“Tudi meni je dovolj te kletke,” je dodal Ilija. “Mislim, da ne bom več dolgo prevažal prašičev po teh krajih. Tja jo zopet uberem, kjer so vse drugi ljudje in drugi običaji.”

“Glej, saj grem morda tudi jaz s teboj!”

Samotno in pusto se je zdelo Francetu doma, kadar ni imel družbe. Očitajoč je kričala zanemarjena hiša po gospodarjevi skrbi. Od sten je odpadel omet; pokazali so se po sobah, po veži, po hodniku stari madeži. Vstran je pogledal France, povetil je oči, da jih ni videl, da ni slišal, kako kriče po roki, ki bi jih odstranila ali vsaj prikrila, da bi jih ne videlo nobeno oko več.

Tudi podoba materina, viseča na steni, naslikana od neznanega, potujočega umetnika, je pobledela. Solnčna luč je izpila svežost barv, da je bila videti podoba še bolj žalostna. Samo oči so gledale še vedno proseče, tolažbe željno. France ni mogel prebiti tega pogleda. Zapeklo ga je, kadar se je ozrl na podobo.

In še nekaj: kadar je pogledal podobo, se mu je zdelo, da vidi Lenko pred seboj. Čisto je bila podobna materi. In tako je gledal v materini podobi sestro Lenko, njo, ki je daleč in ki ne mara zanjo!

Čimbolj je premišljal France, tembolj mu je vstajala misel na Ameriko. Lahko mu bo prodati dom, kupca dobi, kadar hoče. Hiša stoji na pri-

pravnem mestu, cene ne nastavi previsoke — in tako pojde lahko v denar.

Ilija se je naveličal trgovanja. Kar je bilo lepega blaga doma, to je navadno pokupil Zavinščak, ki je plačeval z gotovim denarjem, ali pa ker so mu bili zaradi odvisnosti dolžni prodajati. Prelič je plačeval šele potem, ko je prodal sam. Zato pa mu tudi ni šlo tako sijajno, kakor se je nadejal, ko je začel trgovino. In domačega sveta se je tudi že nagledal, domačih ljudi se je naveličal. Dvignila ga je z domače grude želja po daljnem svetu, kjer človek živi svobodno. Razsipal je denar, kar ga je prinesel s seboj, ostalo ga je še za pot nazaj. Sklenjeno je bilo, da gre. (Dalje.)

ŽENSKI SVET. (Nadaljevanje strani 152.)

enakopravnost, so bili zastoj. Sedaj so nastopile ženske same, in zahtevajo, da se da ženskam ista pravica kot jo imajo moški, ki sami lahko označujejo svojo narodnost, ne oziraje se na želje svojih žena, Seveda bo imelo to veliko pomena za žensstvo sploh po celem svetu, če se posreči delegatinjam v Hagu prodreti s njihovimi zahtevami.

DNE 1. JULIJA JE UMRLA EMMA CECILIA HURSBY, koncertna pevka, stara 87 let, v mestu New York.

Svojo karijero je začela Miss Hursby v mestu Brooklyn pod vodstvom Henry Ward Beecher-ja, ki se je potegoval v svoji cerkvi za osvobojenje črncev in za enakopravnost ženske pred zakonom. Izšolala se je večji del v Italiji. Nastopila ni nikdar kot operna pevka. Za koncerte so jo rabili po celem svetu in le malo je vladajočih rodbin v Evropi, s katerimi se ni seznanila na svojih potih. Njen zadnji nastop je bil 1. 1903 na kraljevskem dvoru na Japonskem.

Zadnja leta je preživela v New Yorku. Pod njeno streho so se zbirali pevci in pevke celega sveta. Orttí, Caruso, Mame. Alda, Galli Curci in drugi so se zatekali k njej za svet in za pomoč. Cel večer pred svojo smrtjo je predsedela pred radio in poslušala petje Geraldine Farrar. Po noči je njeno slabotno srce, ki jo je spravilo iz odra, prenehalo biti za vedno.

MATI MODERNE KNJIŽNICE NA KITAJSKEM, MARY ELISABETH WOOD, je umrla dne 1. maja v Wuchang v 70 letu starosti. Miss Wood je malo znana v Ameriki, dasiravno je največja in najbolj znana Američanka na Kitajskem.

Ko je podučevala na Central China University, je imela priložnost opaziti veliko pomanjkanje knjig na Kitajskem. Za časa Hardingove administracije je Amerika sklenila povrniti Kitajski denar, ki ga je dobilo kot odškodnino izza Boksarskih uporov. Miss Elisabeth Wood je šla takoj na pot, dosegla da se je odškodni-

na izplačala v knjigah in kar je bilo potrebno za višjo izobrazbo na Kitajskem. Denar, ki bi bil prišel v žep visokih uradnikov, se je porabil za izobrazbo kitajskega naroda.

KDO JE KRIV SLABIH ČASOV?— Zvezi "Federation of Women's Advertising Clubs" in "Advertising Federation of America" sta imeli svojo letno sejo dne 17. maja t. l.

Miss Catherine McNellis, predsednica, je povdarjala, da ženske kupujejo ravno tako kot so vedno. Oni, ki je stisnil pest v žepu, je moški. — To je vzrok sedanje depresije. — Navadno je bila ženska vsega kriva. — Do danes je še nihče ni omenjal, niti Hoover ne, ko je v svojem govoru v Indianapolis obljubljal, da bo čez 20 let boljše. Mi smo hvaležne zato, in kar Hoover reče, mora biti res.

Moški se ni spremenil, ženska se je — pravi druga govornica, Mrs. Anna Richardson, ravnateljica "Good Citizenship Bureau". Ženska danes hoče lepo obleko karte, bridge, cigarete in izobrazbo. — Včasih se je reklo: Bodi dober in boš srečen. In se je spremenilo v geslo: Glej, da izgledaš dobro in držala boš moža na vrvi.

KAJ SE PRIGODI MATERAM. — V Ljubljani se je zgodilo, kot poročajo časopisi. Imeli so cirkus. Levinja je bila naučena, da je vozila svojega mladiča v vozičku. Po pomoti je levinja zagrabila za drug voziček, v katerem je počivalo dete. Levinja je potegnila dete iz vozička in se začela igrati z njim. Igrača se je po levje, zato se je otroku poznalo po obrazu. Mati je omedlela od strahu. Detetu se ni zgodilo nič drugega, kot da je bilo malo opraskano, ker je krotilec pravočasno ustavil igro.

* * *

Dveletni sinček je padel v vodnjak v Cartersville, Ga. Mati Mrs. Wesley Scott, stara 18 let, ni premišljala dolgo kaj ji je treba napraviti. Hitro je zvezala par vrvi skupaj in se spustila v vodnjak. Vrv, zve-

zana skupaj v hitrici, ni držala. Padla je tudi mati v vodo. Tri ure je držala otroka nad vodo in kričala na pomoč, dokler je niso začuli sosedje in izvlekli mater in otroka iz vodnjaka.

NOVE PUBLIKACIJE

Spominska knjiga za jubilej 40 letnice Amer. Slovencev. — Pravkar izšla in stane 75c. Knjiga, ki prinaša tudi slike raznih slovenskih narodnih delavcev v Ameriki, priobčuje važne članke naših sedanjih vodilnih osebnosti. Članice SZZ. bo zanimalo posebno to, da sta med temi zastopana Rev. Anton Schiffrer in Mrs. Marie Prislund, vsak z enim lepim člankom. Knjiga je tolikega pomena, da objektiven zgodovinar življenja slovenskih izseljencev v Ameriki ne bo mogel preko nje. — Vsem, ki si je še niso naročile, priporočamo, da to takoj store.

"The Yugoslav National Defense" — "Jugoslovanska narodna obramba" je ime zbranih clevelandskih Jugoslovanov za obrano jugoslovanske manjšine v Italiji. Kot praktični izid seje v Sl. Narodnem Domu, Cleveland, Ohio, dne 28. septembra 1930 je "Obramba" izdala sedaj resolucije, oziroma memorandum, v angleščini, naslovljen na ameriško ljudstvo, Ligo narodov in ves civiliziran svet. V tem obširnem memorandumu, ki je jako primerno opremljen, seznanja "Obramba" zgoraj navedene s krivicami in nasiljstvom, prizadetem našim sobratom pod italijansko krutostjo in krivico. — Bog daj, da bi ne bilo brez vspeha!

Jugoslovanski almanak. Jugosloveni u Sjedinjenim državama Amerike. Uredili in izdali Dr. Berislav Angjelinović in Ivan Mladineo. New York 1931. — Ta almanah je prva publikacija svoje vrste, ki smo jo že davno potrebovali. Vsebuje vse najznačilnejše pojave iz življenja jugoslovenskih naseljencev v Ameriki, in se omejuje v glavnem na statistične podatke. Naroči se pri: Mr. Ivan Mladineo, 215 Fourth Avenue, Room 1106, New York, N. Y. — Stane 50 centov.